

WESTMILK

Letnik XXIV.

Celovec, petek, 8. avgust 1969

Štev. 31 [1415]

Ponovna zahteva kor. Slovencev po ustanovitvi javne slovenske kmetijske šole

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in Narodni svet koroških Slovencev sta minulo soboto naslovila na ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo na Dunaju skupno vlogo, v kateri opozarjata na še vedno nerešeno vprašanje javne slovenske kmetijske šole, ki že več kot 20 let stoji v ospredju prizadevanj koroških Slovencev po dosegu pravic, ki ji grede po Saint Germainski pogodbi in členu 7 državne pogodbe.

V svoji vlogi osrednji organizaciji koroških Slovencev ugotavljata, da se slovenska manjšina na Koroškem že od leta 1947 prizadeva, da bi ji pristojne oblasti priznale pravico javne slovenske kmetijske šole. Tako je Slovenska kmečka zveza že

leta 1947, v vlogi na koroško deželno vlado v Celovcu in leto pozneje v vlogi na ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo na Dunaju, zaprosila za ustanovitev javne slovenske kmetijske šole. Tem vlogam so v poznejših letih sledile nove prošnje,

zahteve, spomenice, podpisna akcija z nad 2000 podpisi slovenskih kmečkih ljudi ter osebne urgence predstavnikov Slovenske kmečke zveze in Zveze slovenskih organizacij pri koroški deželni vladi v Celovcu in ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo na Dunaju.

Edini uspeh vseh teh prizadevanj in akcij je bil da je koroška deželna vlada po nalogu pristojnega ministrstva razpravljala o vprašanju javne slovenske kmetijske šole s Slovensko kmečko zvezo. Do pozitivnih rezultatov pa ni prišlo. Zato je Slovenska kmečka zveza leta 1953 ustanovila privatno slovensko kmetijsko šolo.

Tudi poznejše vloge in urgence Slovenske kmečke zveze, prošnje Slovenskega šolskega društva, ki je leta 1957 prevzelo upravo slovenske kmetijske šole ter zahteve zastopnikov koroških Slovencev na uradnih kontaktih s predstavnikoma zvezne in koroške vlade niso našle poslušanja, čeprav je upravitelj šole izpolnil pogoj, na katerega je ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo vezalo ureditev javne slovenske kmetijske šole, odnosno podelitev pravice javnosti obstoječi privatni slovenski kmetijski šoli.

V takem odnosu pristojnih oblasti do izpolnjevanja zajamčenih pravic koroških Slovencev se očitno zrcali če že ne poskus „zadušitev“ slovenske kmetijske šole, vsekakor nepripravljenost za ustanovitev javne slovenske kmetijske šole, kar pa spričo predvidene reforme kmetijskega šolstva pomeni nič manj kot „zadušitev“ obstoječe privatne slovenske kmetijske šole.

Zato Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in Narodni svet koroških Slovencev ponovno naslavljata na ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo prošnjo in zahtevo, da končno ustanovi javno slovensko kmetijsko šolo za fante, odnosno

Gospodarsko sodelovanje utira pot k zbliževanju narodov

Svečana otvoritev 18. Avstrijskega lesnega sejma — Koroškega sejma v Celovcu.

Včeraj dopoldne je bil v navzočnosti številnih predstavnikov političnega, gospodarskega in javnega življenja Koroške in Avstrije ter mnogih visokih zastopnikov drugih dežel slovesno odprt 18. Avstrijski lesni sejem — Koroški sejem v Celovcu.

Slavnostni otvoritvi so prisostvovali visoki častni gostje, med njimi minister za trgovino, obrt in industrijo Otto Mitterer, minister za prosveto dr. Alois Mock, minister za kmetijstvo in gozdarstvo dr. Karl Schleinzer, predsednica zveznega zbora Tschitschko, nadalje deželni glavar Hans Sima z namestnikoma in člani deželne vlade, podpredsednik deželnega zbora dr. Mayerhofer z deželnimi poslanci, celovski župan Hans Ausserwinkler s člani mestnega senata in občinskega odbora, predstavniki vojske, zbornic in drugih javno-pravnih ustanov.

Med častnimi gosti so bili tudi številni predstavniki drugih dežel, tako član izvršnega sveta Slovenije dipl. ing. Franz Razdevšek, zahodnonemški poslanik dr. Löns, poslanik LR Madzarske Jenő Simo, predsednik trgovskih zbornic Slovenije, Hrvaške, Trsta in Vidma, goriški župan Martino ter diplomatski in konzularni zastopniki Albanije, Čila, Zahodne Nemčije, Francije, Finske, Anglije, Hondurasa, Italije, Jugoslavije, Poljske in Švedske.

Ob otvoritvi sejma so govorili predsednik zbornice obrtnega gospodarstva dipl. ing. Werner Pfrimer, predsednik sejma celovški župan Hans Ausserwinkler in deželni glavar Hans Sima, ki so vsi naglasili naraščajoči pomen sejemске pridelitve v Celovcu tako v koroškem, Avstrijskem kakor tudi mednarodnem pogledu. Deželni glavar Sima je med drugim opozoril tudi na potrebo izgradnje poslopj za pedagoško akademijo in za slovensko gimnazijo v Celovcu.

Minister za trgovino, obrt in industrijo Otto Mitterer, ki je tudi letos odprl sejem, je v svojem slavnostnem govoru zavzel stališče k aktualnim gospodarskim vprašanjem. Mitterer je med drugim opozoril na pomen lesa za avstrijsko gospodarstvo ter izrazil optimizem za nadaljnji uspešen razvoj te pomembne avstrijske gospodarske panoge. K vprašanju zunanje trgovine je odločno zagovarjal stališče, da mora Avstrija gojiti dobre trgovinske odnose z vsemi deželami, tako z zahodnimi kakor tudi z vzhodnimi.

da v sporazumu s sedanjim vzdrževalcem šole spremeni privatno kmetijsko šolo v javno, ali da vsaj obstoječi slovenski kmetijski šoli podeli pravico javnosti.

Ob tej priliki osrednji organizaciji koroških Slovencev opozarjata ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo, da slovenska kmetijska šola, kot so pokazali rezultati, v prihodnjih desetih letih lahko računa z

najmanj dvajset učencev na leto, da se pouk na slovenski kmetijski šoli odvija po učnem načrtu, ki je predpisan za javne kmetijske šole ter da imajo učne moči slovenske kmetijske šole avstrijsko državljanstvo ter ustrezno strokovno kvalifikacijo — da so torej s strani slovenske manjšine na Koroškem izpolnjeni vsi pogoji za ustanovitev javne slovenske kmetijske šole.

Nixon obiskal Romunijo

Predsednik Zdr. držav Amerike Richard Nixon, ki je neposredno po uspeli vrnitvi ameriških vesoljcev z Lune krenil na „pot iskanja miru“, je po obisku Filipinov, Indonezije, Tajske, Južnega Vietnama, Indije in Pakistana, konec preteklega tedna uradno obiskal tudi Romunijo.

Nixonov obisk v Bukarešti, ki je bil prvi uradni obisk predsednika Amerike v kaki socialistični deželi, je po svetu izzval številne špekulacije. Po samem obisku pa je pridrlo trezno spoznanje, da srečanje romunskega in ameriškega predsednika ni vsebovalo nikakršnih senzacionalnih momentov, temveč, da je bilo plod resnega prizadevanja dveh držav, da bi v svojih odnosih in v rešitvi nakopičenih problemov našli slične točke. Politika miroljubne koeksistence končno vključuje oblike kontaktov med zastopniki posameznih dežel, še posebej pa med deželami z različnimi družbenimi sistemi.

O takem pomenu srečanja govori tudi romunsko sporočilo, ki med drugim ugotavlja, da sta Richard Nixon in Nikolae Ceausescu spoznala potrebo po nadaljnjem razvoju gospodarskih stikov med obema deželama ter da sta se sporazumela, da je treba iskati nove poti, da bi izkoristili sedanje možnosti na pomembnih področjih medsebojnega sodelovanja. Ugotovila sta tudi dobre možnosti za razvoj odnosov med Združenimi državami Amerike in Romunijo ter izrazila mnenje, da je takšen razvoj v ko-

rist obema deželama in mednarodnemu sodelovanju. Nadalje pravi poročilo, da sta Nixon in Ceausescu izmenjala tudi mnenja, ki so zajela probleme evropske varnosti in evropskega sodelovanja ter odnose med Vzhodom in Zahodom, razorožitve, Vietnam in Srednji vzhod.

V ZDA čedalje odločnejši nastopi civilistov proti vojski

Letošnje ameriško polletje mineva v znamenju upora proti vojski. Izraža ga naraščajoče nezadovoljstvo zaradi vietnamske vojne, naraščanje števila dezertirjev, ukinjanje pouka predvojaške vzgoje na univerzah in vedno večja skeptičnost, s katero sprejema vlada priporočila, ki prihajajo iz Pentagona. Vsa Amerika obtožuje Pentagon, da jo je porinil v nesmiselno džunglo Vietnama in da zahteva za obrambo Amerike vsa tista sredstva, ki bi bila tako neobhodno potrebna za socialno sanacijo dežele.

Vietnam in novi protiraketni sistem sta vprašanja, zaradi katerih civilisti čedalje in ostreje napadajo Pentagon. Besede generala Eisenhowerja, ki je v svoji poslovnici poslanici leta 1968 dejal, da se mora Amerika brezkompromisno boriti, da armada ne bo hote ali nehote dobila popolnega vpliva nad političnim življenjem, ter da se je treba boriti zato, da bo ogromni stroj lahko v mirnem sožitju živel z demokratičnimi svoboščinami, te besede danes znova dobivajo večji pomen.

Kako se je v kratkem času spremenil položaj, nam kaže dejstvo, da je pokojni predsednik Kennedy direktno po svojem sestanku s Hruščovom na Dunaju, okreplil ameriške čete v Zahodnem Berlinu. Danes pa — komaj 10 mesecev po praških dogodkih — se v Ameriki znova oglašajo ljudje, ki zahtevajo, naj se število ameriških vojakov bistveno zmanjša. Tudi za časa svojega uradovanja je predsednik Kennedy z lahkoto spravil

skozi Kongres svoj predlog o obrambi, veliko vprašanje pa je, kako se bo to z novim protiraketnim sistemom posrečilo danes Nixonu.

Amerika je že naveličana večnih obljub svojih generalov o koncu klanja v Vietnamu. Civilisti vedno bolj opozarjajo javnost na tistih 551 milijard dolarjev, ki jih je vlada v desetletju 1959—1968 porabila za obrambo. Ta znesek je dvakrat večji od tistega, ki so ga zvezna in vse državne vlade namenila za izobraževanje. Samo za leto 1969-70 je za obrambo namenjeno 80 milijard dolarjev, kar znaša celih 10 odstotkov celotnega družbenega dohodka v Ameriki, ter več kot polovico celotnega predračuna zvezne vlade.

Vendar ameriških ekonomistov ne vznemirjajo samo dnevni stroški. Vsako leto postaja očitnejše in bolj zaskrbljujoče dejstvo, da nastajajo v celotnem gigantskem kompleksu ameriške industrije velikanske sestavne spremembe. Tako je zaradi povečane proizvodnje obrambnega materiala celotna industrija bolj ali manj odvisna od naročil Pentagona. To potrjuje tudi dejstvo, da sta vladni ustanovi NASA in Pentagon v zadnjih letih financirali kar 70 do 80 odstotkov vseh znanstvenih raziskav, ki so jih opravili ameriški inštituti. Toda ni ostalo samo pri tem, Pentagon je iztegnil svoje lovke tudi v Evropo. Prav v zadnjem času je prišlo na dan, da je Pentagon v zadnjih letih financiral veliko posebnih raziskav na mnogih zahodnonemških univerzah in inštitutih.

Tako je danes ameriški militarizem neločljivo povezan z doktorskim klubom. Varo počiva na zvezi, ki sta jo med seboj sklenila kapital in znanost. Zato se Američani borijo proti sramotni zvezi, ki jo je Pentagon sklenil s kapitalom, ter sedaj vedno znova vsiljujejo javnosti nove, nepotrebne tipe oborožitve. Vse to naj bi dajalo današnji Amreiki vtis varnosti, gotovosti in lastne moči. Vendar to navidezno moč že desetletja dolgo od znotraj razjedajo notranja nasprotja. Samo nezaposlenost bo po mnenju nekaterih strokovnjakov v tem letu porasla na 5 odstotkov, medtem ko že danes marsikje med mladimi črnici presega 30 odstotkov. Položaj v mestih se po nemirih ni zboljšal, temveč poslabšal. Izseljevanje belega prebivalstva v predmestja se nadaljuje, črno prebivalstvo se zbira v svojih getih, kjer lahko nezadovoljstvo bruhne na dan vsak trenutek.

Vsem tem problemom se je v zadnjem času pridružilo še škandalozno odkritje: v najbogatejši deželi sveta strda 10 milijonov ljudi. Mnogi med njimi so zaradi lakote že bolni: črnici, Indijanci, Mehikanci itd. morajo živeti z manj kot 1000 kalorijami na dan. V deželi, kjer dobijo kmetje 4,5 milijarde dolarjev subvencij, je za borbo proti lakoti samo 546 milijonov. Letno bi stalo 3 milijarde dolarjev, da bi ugonobili lakoto. Za to ne najde nihče denarja, toda za razvojne načrte nekega tanka, ki verjetno nikoli ne bo resnično vozil, sta bili nakazani 2 milijardi.

OD DANES NAPREJ:

XIX. mednarodni Gorenjski sejem v Kranju

Gospodarsko sodelovanje na meji treh dežel

Gorenjski sejem, ki je bil lani registriran kot merodajna gospodarska prireditelja, čedalje bolj prerašča okvir manifestacije gorenjskega in slovenskega gospodarstva ter sodelovanja razstavljalcev iz Avstrije in Italije. Kot izrazito komercialno-potrošniški sejem, ki predstavlja industrijo in obrt enako kot kmetijstvo, gostinstvo in turizem, iz leta v leto bolj širi svoj vpliv preko meje na severu in zahodu v dežele srednje, severne in zahodne Evrope. S tem se Gorenjski sejem ob svojem pomenu kot izložbeno okno in trgovina gorenjskega in slovenskega gospodarstva čedalje bolj uveljavlja kot činitelj neposrednega in posrednega gospodarskega sodelovanja z inozemskimi industrijami in trgovskimi podjetji.

Do teh ugotovitev prihajamo po fiskovni konferenci, ki jo je pretekli teden za novinarje koroških časopisov in radia v novem Kompasovem hotelu na Ljubelju priredil direktor Gorenjskega sejma Alojz Okorn. Mednarodni Gorenjski sejem, ki ga bo danes ob navzočnosti 500 predstavnikov oblasti in družbeno-političnih organizacij iz Slovenije in ostalih republik ter predstavnikov iz Avstrije in Italije odprl župan kranjske občine, bo do vključno 19. avgusta odprt vsak dan od 8. do 19. ure.

Gorenjski sejem ima značaj sejma široke potrošnje, ki vključuje tako detajlirano prodajo kot tudi prodajo na debelo in za izvoz. To pomeni, da obiskovalci sejma lahko kupijo vse eksponate, ki jih domača in tuja podjetja razstavlajo. Prav ta značilnost je v največji meri pripomogla k naglemu razvoju Gorenjskega sejma. Medtem ko je na lani prireditvi sodelovalo 298 razstavljalcev, od katerih jih je bilo 36 iz inozemstva, razstavlja letos 350 podjetij, med njimi 52 inozemskih. Avstrija je zastopana s 17 podjetji, ki razstavlajo bodisi direktno ali pa preko slovenskih zastopstev. Poleg razstavljalcev iz Avstrije sodelujejo še firme iz Italije in Zahodne Nemčije, letos pa so svojo udeležbo prvič prijavila tudi podjetja iz Švedske in Amerike.

Po besedah direktorja sejma pa število sodelujočih razstavljalcev ni odraz dejanskega zanimanja domačih in tujih podjetij. Uprava sejma je zaradi pomanjkanja razstavnega prostora morala odkloniti številne interese, med njimi tudi inozemske. Zato se bo do izgradnje lastnega razstavišča na 70.000 kvadratnih metrov velikem otoku sre-

di Save, ki bo šele omogočilo razširitev dosedanjih dejavnosti in zmogljivosti sejma, držala osnovnega sodelovanja z razstavljalci iz Avstrije in Italije.

Nagel razvoj Gorenjskega sejma se zrcali tudi v porastu števila obiskovalcev. Medtem ko je sejem v prvih letih obiskovalo 20.000 do 25.000 ljudi, so lani beležili že 165.000 obiskovalcev, od teh nad 20.000 tujcev. Po dosedanjih ugotovitvah prihaja največ tujih obiskovalcev iz sosednje Koroške in iz obmejnih predelov Italije, za katere je Gorenjski sejem že postal pojem ugodnega in kvalitetnega nakupa ter kulturnega in družabnega razvedrila. Poleg teh pa se na Gorenjskem sejmu ustavljajo tudi turisti z vseh evropskih dežel, ki v času sejemске prireditve potujejo po severni vpadnici skozi Kranj.

Naraščanje števila razstavljalcev in obiskovalcev pa razumljivo odseva tudi na finančni uspeh Gorenjskega sejma. Leta 1967 so podjetja, ki so sodelovala na sejmu napravila za 20 milijonov novih dinarjev prometa, v lanskem letu pa se je promet povzpел že na več kot 30 milijonov. Ti rezultati govorijo o resničnem gospodarskem po-

menu Gorenjskega sejma kot činitelja za plasiranje in propagiranje proizvodov domačih proizvajalcev, v tej zvezi pa tudi o njegovem ekonomsko-gospodarskem pomenu za vso Gorenjsko.

Letošnji Gorenjski sejem je po obsegu večji od prejšnjih in to ne le v pogledu na število razstavljalcev temveč tudi v pogledu na površino razstavnega prostora. S pridobitvijo novih zunanjih in pokritih prostorov razpola sejem sedaj s skupno 18.300 kvadratnih metrov pokrite in nepokrite razstavne površine. Kot prejšnja leta so posamezne gospodarske veje razporejene na treh razstaviščih. Na razstavišču I in III razstavlja in prodaja svoje proizvodnje elektroindustrija, lesna, kovinska, keramična, gradbena, plastična in prehrabna industrija; na razstavišču II je tekstilni del sejma z razstavo in prodajo meterskega blaga, konfekcije, obutve, galanterije, kozmetike ter stanovanjske opreme; v montažnih halah in na odprli prostorih pa so gospodinjstvi stroji, stroji za obdelavo lesa, kmetijski stroji, športna oprema, motorna vozila, vrtna oprema in drugo.

Na letošnjem sejmu je izredno močno zastopana elektroindustrija z razstavo in prodajo najmodernejših gospodinjstvih strojev. Posebno mesto zavzema tudi lesna industrija s sodobno opremo stanovanj, gostinskih obratov, pisarn in vrtno opreme. V okviru tekstilnega dela sejma je organizirana mednarodna modna revija, na kateri poleg domačih in italijanskih firm letos prvič sodelujeta dve podjetji s Koroške.

Tudi letos bodo na gostinsko-zabavnem prostoru sejmističa, ki je za obiskovalce sejma posebej privlačen, gostinska podjetja s priznanimi jugoslovanskimi specialitetami in pijačami skrbela za udobno počutje, domači instrumentali ansambli in pevci pa z razvedrilo obiskovalcev. E. F.

Razvoj kmetijstva po drugi svetovni vojni

Nobena gospodarska dejavnost po letu 1945 ne more pokazati na toliko sprememb kot kmetijska in v nobenem poklicu ljudje niso tako spremenili načina življenja in dela kot v kmetijstvu. Sicer je še pri vrsti kmetij vse precej pri starem, toda pretežna večina kmetovalcev živi, dela in gospodari docela drugače, kot je gospodarila okoli leta 1950, ko so se pričeli pogoj kmetovanja spet normalizirati, ko je kmet spet lahko kupil, kar je potreboval in prodal, kadar je hotel in kamor je hotel. Te velike spremembe, ki jih je doživljalo kmetijstvo naše države, najbolj plastično prikazuje „zeleno poročilo“, ki ga je za leto 1968 pripravila po zakonu o kmetijstvu določena komisija, v kateri so tako predstavniki kmetijstva kot predstavniki obrtnega gospodarstva in predstavniki delojemalcev. Iz njega je razvidno, da se je produktivnost kmetijstva v desetletju 1959—1968 povečala za 73 odstotkov, čeprav se je zmanjšala površina kmetijsko rabljene zemlje, število kmetij in zlasti število v kmetijstvu zaposlenih.

S stopnjevanjem produktivnosti je kmetijstvo v čedalje večji meri zagotavljalo oskrbo prebivalstva z živili. Lani jo je zagotovilo že s 84 odstotki, pri mleku, mesu in krušnem žitu pa za več kot stodontotno. Treba je bilo uvažati še sadje, zelenjavo, rastlinske maščobe, beljakovinska krmila in nekatere druge potrebščine čedalje zahtevnejših potrošnikov. Da se je po takih prizadevanjih kmetijstva povečal tudi obratni dohodek na osebo prebivalstva, ki je v kmetijstvu zaposleno, je razumljivo. V državnem povprečju se je v desetletju 1959—1968

povečal za 80 odstotkov in je lani znašal 28.674 šilingov, s čimer je bil vendar še vedno nižji od povprečja v celokupnem gospodarstvu.

Kmetijstvo naše države nosi vse značilnosti kmetijstva industrijske družbe. Še bolj kot zgornji pokazatelji potrjuje to analiza agrarne strukture, ki jo je izdelal agrarnogospodarski inštitut zveznega ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo. Vsi podatki, ki jih v tem odstavku iz nje povzemamo, se v primerjavi položaja kmetijstva v narodnem gospodarstvu nanašajo na cene iz leta 1954. Po teh podatkih je kljub naraščajoči produktivnosti in neprestanemu krčenju števila v kmetijstvu zaposlenih oseb relativni delež kmetijstva na bruto-narodnem produktu neprestano nazadoval. Med letom 1952 in letom 1960 je nazadoval od 14,9 na 11,4 odstotka, med letom 1960 in letom 1967 pa na 9,7 odstotka. V 15 letih se je torej ta delež zmanjšal za več kot eno tretjino. V isti primerjavi je vendar prispevek k bruto-narodnemu produktu v teh 15 letih neprestano naraščal. Leta 1952 je znašala 12,3 milijarde šilingov, leta 1967 pa 17 milijard šilingov, torej se je povečal za 38 odstotkov.

V kmetijstvu zaposleni se torej resno in tudi z delnim uspehom trudijo, da bi zboljšali svoj položaj v industrijski družbi. Ta prizadevanja celotnega kmetijstva je treba tem višje vrednotiti, ker se je medtem število v kmetijstvu zaposlenih občutno zmanjšalo. Med letom 1951 in letom 1968 se je število v kmetijstvu polno zaposlenih oseb zmanjšalo za 35 odstotkov. Od celokupno zaposlenih je leta 1934 delalo v kmetijstvu še 36 odstotkov, leta 1951

pa 32 odstotkov. V naslednjem desetletju je njihov delež zdrknil na 23 odstotkov, do leta 1968 pa na 19,5 odstotka. Tako je prišlo do tega, da je lani na 1000 ha reducirane kmetijske površine delalo le še 192 oseb, medtem ko jih je pred desetimi leti delalo še 263. Toda tudi teh 192 oseb ni mogoče primerjati s istim številom v drugih poklicih. Ze po ljudskem štetju leta 1961 je bila ena tretjina v kmetijstvu zaposlenih starejša od 50 let. Po podatkih kmetijske bolniške blagajne pa je bilo leta 1968 od zavarovanih kmetov 70 odst. starejših od 50 let in le 7,3 odstotka mlajših od 30 let. Storilnost več kot 50 let starega človeka pa tudi v kmetijstvu ne moremo primerjati s storilnostjo 30-letnega.

Sicer ne tako močno, vendar le očitno je v letih po drugi svetovni vojni nazadovalo tudi število kmetij. Od okroglo 433.000 leta 1951 je nazadovalo na 402 tisoč leta 1960 in na 380.000 leta 1965. Med letom 1951 in 1960 je torej število kmetij nazadovalo za 7 odstotkov, med letom 1960 in 1965 pa za nadaljnjih 5,5 odstotka, v 15 letih torej za eno osmino. Število kmetov, ki še lahko shajajo z zaslužkom od dela na kmetiji oz. so z njim zadovoljni, se neprestano krči. Po podatkih kmetijske bolniške blagajne jih je bilo lani le še 167.000. Vsi drugi morajo ob kmetovanju iskati glavni zaslužek v drugih poklicih. Takih pa je okoli 213.000.

V takih okoliščinah bi kmetijstvo v naši državi omenjenega porasta produktivnosti in gospodarskega napredka ne doseglo, če se kmetje ne bi neprestano gospodarsko izobraževali in izpopolnjevali. Brez strokovne in gospodarske iz-

obrazbe bi z vsemi oblikami pospeševanja kmetijstva s prednostimi, ki jim nudi moderno tržno gospodarstvo, ne vedeli kaj početi. V desetletju 1951—1960 se je število samo-kmetov s strokovno izobrazbo vseh stopenj povečalo za 81 odstotkov. Tedaj je njihovo število predstavljalo le dobrih 8 odstotkov celokupnega števila kmetov. Sicer obiskuje od leta 1960 čedalje večje število kmetijskih fantov in deklet kmetijske šole, toda — odkrito povedano — stopnja njihove izobrazbe še zdaleka ne zadošča zahtevam, ki jih kmetijstvu postavlja moderna industrijska družba.

Da je temu tako, spoznamo takoj, čim pogledamo, s kakšnimi žrtvami in čisto docela nepotrebnimi bremenami se je kmetijstvo priborilo do sedanjega napredka. Zaradi individualne mehanizacije vsake kmetije in zaradi pomanjkljive specializacije v proizvodnji izdatki za kmetijske stroje neprestano naraščajo. Leta 1967 je avstrijsko kmetijstvo za nakup strojev izdalo blizu 4 milijarde šilingov. Leta 1966 je vrednost strojev v avstrijskem kmetijstvu znašala 40 milijard šilingov in je bremenila ha reducirane kmetijske površine s 14.000 šilingi. Po naraščanju strojnega kapitala v zadnjih letih pa je računati, da bo ta vrednost že prihodnje leto narasla na 48 milijard šilingov in da bo obremenjevala ha reducirane kmetijske površine s 17.000 šil. Kljub temu pa nobena kmetija ne bo polno mehanizirana.

Prav tem pa korenini vsa nadaljnja problematika kmetijstva naše države, v hribovitem svetu enako kot v ravnini, med pol- in četrtkmeti enako kot med samokmeti. (bl)

PO SIROKEM SVETU

BERLIN. — Ustaško podzemlje v zahodnem Berlinu še nadalje vznemirja ne le posamezne jugoslovanske delavce, ki so tu zaposleni, temveč tudi nekatere predstavnike oblasti. Najnovejšo grožnjo so teroristi poslali predsedniku zahodnoberlinske občine Wilmersdorf Gerhardu Schmidtu. V anonimnem pismu grozijo, da mu bodo nastavili bombo, če bo še nadalje vzdrževal stike z jugoslovansko vojaško misijo v zahodnem Berlinu. Pismo je poslala nekakšna „hrvatska fronta svobode“. Ta podtalna skupina je pred mesecem dni zagrozila z bombo tudi zahodnoberlinskemu županu Schützu.

BELFAST. — Pri nedavnih verskih spopadih med protestanti in katoličani je bilo huje in laže poškodovanih nad 100 ljudi. Policiji je uspelo vzpostaviti red šele po nekaj urah. Med poškodovanimi je bilo tudi 15 policistov. Po izjavah starejših prebivalcev Belfast ni doživel takšnih spopadov že od leta 1935. Po policijskih podatkih je bilo razbitih okoli 100 prodajaln v enem glavnih trgovskih središč. Mnoge hiše katoličanov so gorele, potem ko so vanje zmetali steklenice z bencinom. Aretiranih je bilo 35 ljudi.

SKOPJE. — Na svoji poti po Makedoniji, si je predsednik Tito v spremstvu žene Jovanke ogledal nekatere dele mesta Skopje. Predsednik republike je najprej obiskal novo stanovanjsko naselje Čair, potem pa se je odpravil do vzpetine Kale, od koder se odpira izreden razgled preko vsega mesta. Ko si je Tito ogledoval mesto, je izjavil novinarjem, da je bilo po potresu zelo veliko storjenega.

BUKARESTA. — V obveščenih romunskih krogih se je zvedelo, da Kitajska ne bo poslala partijske delegacije na X. kongres komunistične partije Romunije, ki se bo začel 6. avgusta. Ne izključuje pa možnosti, da bo na kongresu navzoč kitajski veleposlanik v Bukarešti. Albanija je že sporočila, da na kongres v Bukarešti ne bo poslala delegacije.

MADRAS. — Svetovne zaloge atomskega orožja znašajo okoli 320.000 megaton, kar je približno sto ton klasičnega razstreliv za vsakega prebivalca našega planeta. Ta količina torej zadošča za „nekajkratno smrt vsakega človeka na svetu“, je izjavil indijski znanstvenik dr. Bagavantam, svetnik v indijskem obrambnem ministrstvu.

RIM. — Poslevodeči italijanski ministriški predsednik Rumor, ki v prvem krogu ni uspel, da bi sestavil novo koalicijsko vlado, je od predsednika Fanfani dobil ponoven mandat za sestavo italijanske vlade. Pred tem je predsednik senata Fanfani vodil izčrpane pogovore z zastopniki političnih strank. Iz Rima poročajo, da bo Rumor poskušal sestaviti krščansko-demokratsko manjšinsko vlado, katero bi jeseni zamenjala nova koalicijska vlada.

MOSKVA. — Na simferopolsko letališče sta iz Prage prispela prvi sekretar centralnega komiteja češkoslovaške komunistične partije Gustav Husak in predsednik češkoslovaške republike Ludvig Svoboda. Uradno so sporočili, da bosta češkoslovaška državnik krajiš čas na oddihu na Krimu. Čeprav so na ta način dali obisku neuraden značaj, nihče ne dvomi, da bo prišlo tudi do uradnih razgovorov med češkoslovaškimi in sovjetskimi voditelji. O tem priča tudi dejstvo, da sta Husaka in Svobodo v Simferopolu pozdravila generalni sekretar CK KP SZ Leonid Brežnjev in predsednik prezidija vrhovnega sovjeta Nikolaj Podgorni.

LONDON. — Angleški „Daily Express“ piše, da bo oktobra letos „povsem zanesljivo“ sestanek med ameriškim predsednikom Richardom Nixonom in sovjetskima voditeljema Kosiginom in Leonidom Brežnjevom. Sestanek naj bi bil na Dunaju, kjer sta se leta 1961 takratni ameriški predsednik Kennedy in sovjetski premier Hruščov sešla. Časopis dodaja, da se je avstrijska vlada že lotila potrebnih priprav.

KAMPALA. — Papež Pavel VI. se je po tridnevem obisku vrnil iz Ugande v Rim. Pred odhodom se je še enkrat sestal z delegacijo Biafre. Kakor je znano je skušal papež med bivanjem v Afriki posredovati med Nigerijo in Biafro. V ta namen se je sestal s predstavniki obeh. Medtem ko je bila biafrska pripravljena na pogajanja o miru, pa je delegacija zvezne vlade zagovarjala stališča, da je prišla v Ugando zato, da pozdravi papeža in da nima pooblastil pogajati se s predstavniki Biafre. Zato prizadevanja papeža niso rodila pričakovane uspeha.

Komisija za šolsko reformo se je sestala

V prostorih prosvetnega ministrstva na Dunaju se je pretekli teden prvič sestala komisija, ki se bo po naročilu avstrijskega parlamenta bavila s perečo šolsko reformo. Kot je znano je prišlo zaradi 13. šolskega leta — to je devete stopnje višjih šol — v javnosti in v avstrijskem parlamentu do hudih razprav. Avstrijski parlament je moral po pozitivnem izidu ljudskega referenduma razpravljati o bodočnosti 13. šolskega leta. Bivši avstrijski minister dr. Piffel-Perčević je bil mnenja, da se z izvedbo 13. šolskega leta ne sme čakati. Drugega mnenja pa je bila vrsta njegovih strankarskih kolegov, ki so se prizadevali, da bi prosvetni minister vsaj zaenkrat odložil zahtevo po 13. šolskem letu. Prosvetni minister je po teh zahtevah odstopil. Na njegovo mesto je zvezni kancler poklical svojega sodelavca dr. Mocka. Avstrijski parlament je zahteval v teku razprav, da novi prosvetni minister skliče komisijo, ki bi proučila možnosti izvedbe 13. šolskega leta.

V komisiji, ki se je sestala pretekli teden na Dunaju, so zastopane avstrijske politične stranke, ki imajo poslance v parlamentu. Socialistično stranko zastopajo v komisiji poslanci dr. Stella Klein-Löw, Gratz, Radinger in Zankl, ljudsko stranko poslanci dr. Gruber, dr. Harwalik, Leisser in dr. Leitner, FPÖ pa je poslala v komisijo zveznega strankarskega predsednika poslanca Petra. V komisiji so zastopani tudi predsedniki deželnih šolskih svetov. Salzburgsko je na tem prvem zasedanju zastopal deželni glavar dr. Lechner v funkciji predsednika deželne šolskega sveta. Vsi drugi deželni glavari so bili zastopani po poselovodečih predsednikih deželnih šolskih svetov. Šolska refor-

ma pa ni samo stvar politikov, zato so v komisijo poklicali še devet zastopnikov učiteljstva, zastopnike staršev, zastopnike mladine in zastopnike univerz.

Vprašanja šolske reforme bodo proučevali v petih podkomisijah. Komisije naj bi se po predvidenih načrtih bavile s strukturo avstrijskega šolstva, z metodami pouka, s problemi učiteljstva, s splošnimi vprašanji razvoja šolstva in z gospodarskimi problemi, ki se pojavljajo v zadevi šolske reforme. Te podkomisije imajo nalogo, da izdelajo predloge za izvedbo šolske reforme.

Znanstveni oddelek prosvetnega ministrstva je izdelal v zvezi s šolsko reformo več delovnih načrtov, ki

naj bi olajšali delo reformni komisiji. Isti oddelek bo tudi v bodoče podpiral delo komisije. Posebno pozornost posveča znanstveni oddelek potrebam raznih zveznih dežel. Prav ta oddelek trenutno raziskuje področja višjih izobraževalnih šol. Pravtako bodo raziskovali, kako se razvija šolstvo v tistih „centralnih krajih“, ki so bili določeni po gospodarski pomembnosti. Takih „centralnih krajev“ je v vsej Avstriji 606 po številu. V teh krajih mislijo v bodočnosti koncentrirati srednje in višje šolstvo.

Zadnjič bodo zapustili v šolskem letu 1974-75 gimnazije in višje izobraževalne šole dijaki, ki so le-te obiskovali osem let. V šolskem letu 1975-76 v Avstriji ne bo nobene mature. Strokovnjakom prosvetnega ministrstva se je zastavilo vprašanje, kaj se naj zgodi z že izdelanimi učnimi načrti devete stopnje gimnazije. Ali se naj ti učni načrti odložijo ali ne? V tem vprašanju so zbrali odgovorni srednje pot. Z učno snovjo, ki je bila predvidevana za deveto šolsko leto, se bodo ukvarjali učenci gimnazij že v sedmem in osmem razredu. Do začetka šolskega leta 1975-76 bodo torej veljali prehodni učni načrti. Dopolnjeni in spremenjeni bodo učni načrti za zgodovino, geografijo,

matematiko, kemijo, fiziko in filozofijo. Posebno pozornost hočejo posvetiti tudi študiju tujih jezikov.

Upajo, da bodo do šolskega leta 1975-76 uredili vse potrebno za uvedbo 13. šolskega leta.

Prizor iz lutkovne igre „Težava Peteršiljkove mame“, ki jo bodo igrali študentje po naših vaseh.

Koroški običaji

V koroškem deželnem muzeju so pretekli teden otvorili tretjo in zadnjo posebno razstavo leta. Tretja razstava nam prikazuje koroške običaje v teku leta. Veliko starih običajev se je ohranilo do današnjega dne. Sicer se v teku časa nekoliko spremenijo, toda osnovna misel le ostane. Velikokrat se čuje tožba, da stari običaji izumirajo. Res je, da danes nositelj običajev in starih navad ni več družina. To nalogo so prevzele razne skupine v deželi. Važno je, da se običaji ohranijo in da jih posreduje sedanja generacija naslednji. Direktor deželnega muzeja je v svojih izvajanjih poudaril, da je treba te stare navade ohraniti pred komercialnim izkoriščanjem.

Razstava „Koroški običaji v teku leta“ prikazuje zanimiv prerez koroških navad. Boj med dobrim in zlim pokaže običaj mi-klavževanja v Rožu, ki je prikazan s pomočjo fotografij. Posnetki se nanašajo na miklavževanje v Svečah. Jaslice so poznali na Koroškem že v davnih časih. Božično drevesce je bilo sprva na Koroškem neokrašeno in neosvetljeno. Običaj božičnega drevesca je bil znan predvsem na gornjem Koroškem. Razsvetljeno božično drevesce pa je deloma prodrlo na Koroškem šele po drugi svetovni vojni. Boj med temo in lučjo prikazuje običaj iz Železne Kaple t. i. „antepante“. Naznanjuje konec zime in začetek pomladi. Med vigradne običaje štejeemo „Jurjevanje“. Ta običaj je ohranjen še v nekaterih vaseh gornjega Roža. Prikazana je tudi vrsta koroških velkonočnih običajev, ki še v posebni meri nosijo versko obeležje. Lahko pa trdimo, da je večina običajev verskega značaja. Seveda v takem pregledu koroških običajev ne more manjkati običaj „štehvanja“ iz Ziljske doline. Navade ziljskega žeganja je že pred drugo svetovno vojno raziskoval France Marolt in o teh običajih objavil posebno študijo.

Vredno je zabeležiti, da je pri vseh običajih možno opaziti idejo začetka in konca (n. pr.: rojstvo — smrt). Razstava je okusno razporejena in je vredna naše pozornosti. Pri tem pa je treba omeniti, da leži poudarek razstave na besedi „koroški“ običaji.

TEDENSKI spored

poletnih kulturnih prireditev

● V BREZAH:

Petek, 8. 8. — Moliere: SKOPUH
Sobota, 9. 8. — Feydeau:

BOLHA V USESU

Torek, 12. 8. — Moliere: SKOPUH
Sreda, 13. 8. — Feydeau:

BOLHA V USESU

Četrtek, 14. 8. — Feydeau:

BOLHA V USESU

Petek, 15. 8. — Moliere: SKOPUH
Sobota, 16. 8. — Feydeau:

BOLHA V USESU

Začetek predstav ob 20. uri.

● V LJUBLJANI:

Ponedeljek, 11. 8. — FESTIVALSKI
KOMORNI ORKESTER iz Londona
Torek, 12. 8. — Koncert pevskega
zboru SOUTHWEST MISSOURI

iz Amerike

Četrtek, 14. 8. — VEČER BRAHMSO-
VIH VIOLINSKIH SONAT izvajata
violinist Rok Klopčič in pianist Ranko Filjak

Začetek predstav ob 20.30 uri.

KULTURNE DROBTINE

● V škofji Loki so 1. avgusta odprli razstavo del Franca Šubica-Ajda. To je prva razstava imenovanega umetnika. Franc Šubic-Ajda je študiral na zagrebški akademiji za likovno umetnost. Razstava dopolnjuje likovno življenje škofje Loke ob Groharjevi slikarski koloniji.

● Centralna državna knjižnica v Bukarešti ima rokopis doslej neobjavljenega dela avstrijskega skladatelja Josepha Haydna. Rokopis, ki vsebuje 10 strani, ima naslov „Slovesna maša na čast blažene device Marije“. Menijo, da izvira to delo iz mlajših skladateljevih del.

● Sovjetsko veleposlaništvo v Londonu je zahtevalo od britanskih oblasti, naj mu omogočijo pogovor s sovjetskimi pisateljem Anatolijem Kuznjacovom, ki je dobil dovoljenje za bivanje v Veliki Britaniji. Predstavniki britanskega zunanjega ministrstva so povedali, da so to zahtevo sporočili pisatelju.

Ustanove in organizacije Slovencev v Italiji

V tem okviru bo Primorski dnevnik prispeval svoj možni delež v zavesti, da kdor hoče biti most — kot je nekje zapisal Miroslav Krleža — mora pristati, da čezen hodijo. Da pa nas pri tem nihče več ne more tudi pohoditi, so tukajšnji Slovenci že dokazali s tem, da so pred vojno, zlasti pa med to drugo svetovno vojno v temelje tega mostu sporazumevanja med narodi vgradili dovolj svojih belih kosti.

● Narodna in študijska knjižnica

V krog slovenskih kulturnih ustanov sodi tudi Narodna in študijska knjižnica s posebnim oddelkom za zgodovino in narodopisje. Knjižnico je ustanovila skupina zavednih Slovencev, ki so se v ta namen leta 1947 združili v društvo „Narodna in študijska knjižnica“. Že v nekaj letih je kljub mnogim težavam, predvsem materialnega značaja, postala aktivno kulturno središče tukaj živčih Slovencev, med njimi predvsem tukajšnjih izobražencev in učeče se mladine. Knjižnico pridno obiskujejo profesorji in dijaki slovenskih šol, novinarji slovenskih listov in tržaške radijske postaje. Knjižnica je v zadnjih letih prirejala tudi literarne večere, izdala pa je tudi nekaj bibliografij.

● Športna društva

Informacija o organiziranem življenju Slovencev v Italiji ne bi bila popolna brez orisa dejavnosti, ki pomeni predvsem za mlado generacijo samosvojo obliko narodnostnega življenja. Poleg dveh planinskih društev v Trstu in Gorici velja omeniti številna športna društva na Tržaškem in Goriškem. Zakaj slo-

venska društva, saj je športna govorica univerzalna? Na tako postavljeno vprašanje odgovarja ugledni športni delavec na Tržaškem prof. Bojan Pavletič:

„Obstoj manjšine v drugonarodnostni državi pogojujejo razni dejavniki. Ti so včasih zunanji, včasih pa znotraj življenja manjšine same. Med faktorje, ki delujejo predvsem znotraj, učinkujejo pa tudi navzven, sodi nedvomno tudi področje telesne kulture.

Danes ni nikakršnega dvoma več, da mora manjšina suvereno in kot subjekt upravljati določene instrumente svoje obstojnosti, v našem primeru šport. To ji ne daje le običajnih rezultatov, kot se to dogaja pri večinskem narodu ali v enonacionalnih skupnostih. Tudi ni to samo priložnost, da z družilno in mobilizacijsko vrednostjo storitev na tem področju ohranja in utrjuje svoje značilnosti. Izredno pomembno je namreč pri tem tudi dejstvo, da dobe tisti, ki se s to aktivnostjo ukvarjajo na razne načine, zavestna razne načine, zavest enkovrednosti in enakosti. Le v tem primeru pride tudi pri „manjšincu“ ne le do nekakšne „administrativno“ tolerirane enakosti, temveč tudi do tistega ambientalnega počutja, v katerem je izrednost in nenormalnost določenih odnosov povsem neznana.

Menim, da je za ustvarjanje novih odnosov šport eden izmed najprikladnejših jezikov. Razumljiv je vsakomur in možnost kontaktiranja je izredno velika in neposredna. Zato se je naša manjšina tudi oprijela športa v tolikšni meri kot skoraj nobene druge dejavnosti.

Danes deluje med manjšino 14 športnih društev, od tržaškega „Bora“ do najmlajšega „Doma“ v Gorici. Vseh zamejskih športnikov pa je okrog 2000. Življenjsko moč zamejskega športa kaže tudi gradnja športnih objektov praktično brez pomoči oblasti. Pred desetimi leti je bil samo en športni objekt, zdaj pa jih je petnajst, zgrajenih predvsem s prostovoljnimi delom.

Od skromnih začetkov in prvih sramežljivih nastopov so danes naši športniki prišli do vizitke, s katero se lahko vsakomur predstavijo brez zadržev: do danes so štirje oblekli dres državne reprezentance, v deželnih, pokrajinskih in mestnih reprezentancah pa jih je cela vrsta. Moralno vrednost našega športa lepo ilustrira tudi odločitev vseitalijanske odbojarske zveze (odbojka je najbolj popularna športna panoga), da je združenje „Bor“ najbolj kvaliteten kolektiv v tej panogi v Italiji.

V tem informativnem pregledu organizacije (nestrankarske in volilne) dejavnosti Slovencev v Italiji sem se izognil celotnemu področju književnega, glasbenega in likovnega ustvarjanja. Zapišem in poudarim naj le ugotovitve, da so slovenska zamejska literatura, glasbena ustvarjalnost in likovna umetnost komponenta celotne slovenske umetniške tvornosti.

● Beneška Slovenija...

Čeprav večina navedenih organizacij in ustanov, vsaj načelno, zajema vse Slovence v Italiji, pa se njihovo praktično delovno področje omejuje na tržaško in goriško pokrajino, medtem ko iz objektivnih razlogov šele v zadnjem času usmerja svojo dejavnost med Beneške Slovence. Slovenska Benečija je namreč s

Slovenci naseljeno ozemlje Videmske pokrajine, ozemlje, ki je bilo dolgih sto let prizorišče najbolj doslednega narodnostnega zatiranja. Če so se Slovenci na Tržaškem in Goriškem po vojni lahko začeli svobodneje organizirati, počasi in vendarle uveljavljati svoj jezik in šolati svoje otroke vnovič v slovenskih šolah, se za Slovence v Slovenski Benečiji šele bije boj, da bi jih sploh priznali kot narodnostno skupnost. Nedvomno ugodnejše politične razmere so začele razgibavati tudi razpoloženje med prizadetimi prebivalci, ki se čutijo Slovence, čeprav najmlajši med njimi že z velikimi težavami izpovedujejo to svojo pripadnost. O prebujanju govori najbolj prepričljivo odziv in sprejem lanskih in letošnjih slovenskih kulturnih manifestacij v Beneški Sloveniji. Dvorane in cerkve, kjer so gostovala, prvič v zgodovini, slovenska gledališča so bile premajhne za vse, ki so prišli poslušati slovensko besedo.

Četudi razmere v Benečiji prav tako terjajo posebno informacijo, velja v tej zvezi vsaj ugotoviti dejavnost doslej edinega prosvetnega društva Beneških Slovencev „Ivan Trinko“ v Čedadu, majhne celice prosvetne dejavnosti v nekaterih vaseh, razmišljanje o prvem tečaju slovenskega jezika v okviru društva „Ivan Trinko“, pa vztrajno in učinkovito prosvetno in narodno obrambno dejavnost nekaterih nacionalno zavednih beneških duhovnikov ter slovenskih intelektualcev, ki se, izšolani na slovenskih šolah, vračajo v svoje kraje, ter slovenske organizacije in ustanove na Tržaškem in Goriškem, ki si prizadevajo vključiti tudi Beneško Slovenijo v skupni slovenski nacionalni prostor.

(Nadaljevanje)

18. Avstrijski lesni sejem

Včeraj se je v Celovcu začel 18. Avstrijski lesni sejem. Iz regionalne razstave se je celovški sejem razvil v evropsko pomembno strokovno razstavo. Na letošnjem sejmu razstavlja 1200 podjetij svoje izdelke. Razstavljalci prihajajo z tridesetih držav. Prireditelji razstave — dežela, mesto Celovec in trgovin. zbornica — so se močno prizadevali, da utrdijo pomen tega strokov. sejma. V ospredju razstave stoji seveda produkcija in predelava lesa. Poleg tega pa na sejmu najde vsak nekaj. Bogata je ponudba poljedelskih in gradbenih strojev, pohištva in drugega blaga. Posebne razstave so pripravile zbornice in velike gospodarske družbe. S posebno razstavo je zastopano tudi prosvetno ministrstvo. Razstava prosvetnega ministrstva tolači, da je izobrazba moderno sredstvo za dosego višjega življenjskega štandarda. Avstrijski lesni sejem je prikaz gospodarske zmogljivosti številnih gospodarskih panog. Razstavišču je priključeno seveda tudi letos obširno zabavišče, kjer se v prihodnjih dneh staro in mlado lahko znebi nadležnih krajarjev.

severozapadnem delu hale 12, obsega pa 250 m². Skozi steklo je možno opazovati delo v taki moderni mizarški delavnici. Strokovno zainteresirani obiskovalci imajo možnost, da si delavnico ogledajo v odmorih tudi od znotraj. Zanimivo razstavo je pripravilo skupno 12 podjetij. Stroji te delavnice so večinoma avstrijskega izvora, kot tudi stroji sejske žage. Razni strokovnjaki obrazložijo po želji interesentom prednosti modernih mizarških strojev in naprav. S to razstavo hočejo dati pobudo za modernizacijo mizarških delavnic na Koroškem. Za časa sejma delajo v tej delavnici predvsem okna. Vse izdelke delavnice bodo po končani razstavi seveda prodali.

Neka angleška firma prikazuje na sejmu nov viličasti skladač. Posebnost tega stroja obstaja v tem, da lahko dviga bremena tudi ob svoji levi in desni strani. Doslej so viličasti

ški gozdovi. Kmetijska zbornica se že nekaj časa prizadeva, da bi zmanjšala število nesreč v kmetijstvu in gozdarstvu. Delo z modernimi stroji prinese s sabo vrsto nevarnosti. Ve-

RAZPIS

Kmetijska šola v Podravljah razpisuje vpis učencev v prvi in drugi letnik za šolsko leto 1969-70.

V prvi letnik se lahko vpišejo učenci, ki so uspešno končali osnovno šolo in so stari najmanj 16 let.

Pogoj za vpis v drugi letnik je uspešno zaključen prvi letnik kmetijske šole v Podravljah ali katerekoli druge kmetijske šole.

Pouk na šoli prične 3. novembra 1969.

Prošnje za sprejem je treba nasloviti do najpozneje 15. oktobra 1969 na naslov: Kmetijska šola, 9241 Podravlje-Föderlach.

Vsa potrebna pojasnila se dobijo pri ravnateljstvu šole v Podravljah in na sedežih Slovenske kmečke zveze in Kmečke gospodarske zveze v Celovcu.

Ravnateljstvo

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA NAZNAJJA:

Lutkovni oder
bo z igro

„Težave Peteršilčkove mame“

gostoval v sledečih krajih:
v nedeljo 10. avgusta 1969 ob 10. uri dopoldan v ŠT. JANŽU v dvorani gostilne Tischler
v torek 12. avgusta 1969 ob 4. uri popoldne v ŠMIHELU pri Šerčerju
v sredo 13. avgusta 1969 ob 1/2. uri popoldne v GLOBASNICI pri Šoštarju
v petek 15. avgusta 1969 ob 1/2. uri popoldne na TRATI pri Cingelcu
v nedeljo 17. avgusta 1969 ob 10. uri dopoldne na OBIRSKEM pri Kovaču
in ob 1/2. uri popoldne v LEPENI pri Rastočniku.
Na predstave vabimo študenti-igralci otroke, njihove starše, starejše brate in vse tiste, ki bi radi rešili Peteršilčkovo mamo njenih težav.

Prireditelji Avstrijskega lesnega sejma so v preteklih tednih obvestili javnost na posebnih tiskovnih konferencah na letošnje novosti lesnega sejma. Pripravili so 11 tiskovnih konferenc v Jugoslaviji, Italiji, Zapadni Nemčiji in Švici. V Ljubljani in v Mariboru je dr. Kleindienst, poslovodja celovške razstave, obvestil o sejmu slovenske novinarje. Iz sosednje Slovenije pričakujejo mnogo obiska. Prvič so letos priredili tiskovno konferenco v Zürichu, kjer so tolačili cilje celovškega sejma zastopnikom osemnajstih vodilnih švicarskih časopisov. Novinarjem so predali povsod zadosti informacijskega materiala o sejmu, poleg tega pa so ponekod propagirali še za koroški tujski promet. Povsod so podprli tiskovne konference avstrijski diplomatski zastopniki.

Toda povrnimo se k novostim letošnjega sejma. Že nekaj let so na sejmu razstajali posebno „sejsko žago“. Seveda je bila vselej opremljena z najmodernejšimi napravami. Tudi v to vejo gospodarstva je že prodrla elektronika. Tako žago producira koroško podjetje, ki si je s tem priborilo priznanje po vsem svetu. Letos so se prireditelji sejma potrudili in organizirali še razstavo, ki prikazuje moderno mizarško delavnico. Tudi v mizarstvo je prodrla elektronika. Imenovano razstavo so pripravili v

Povratak otrok z letovanja v Savudriji

Uprava počitniške kolonije obvešča starše otrok, ki letujejo v Savudriji, da se bodo otroci z letovanja vrnili v soboto 9. avgusta. Pripotovali bodo z avtobusom podjetja Štefan Sienčnik iz Dobrle vasi.

Otroci bodo izstopili le v Celovcu, Gasometergasse 10, in v Dobrli vasi pred podjetjem Štefana Sienčnika. Prihod v Celovec je določen za peto uro popoldne, v Dobrlo vas pa za pol šestu uro popoldne.

Starši iz Roža, z Gur in Zilje so naprošeni, da pridejo po svoje otroke zanesljivo v Celovec, starši iz Podjune pa v Dobrlo vas. Starše tem potom posebej opozarjamo, da nosijo sami odgovornost za vsako morebitno nezgodo otrok, če jih na določenih mestih sami ne bodo čakali.

skladači mogli dvigati bremena le na čelni strani oziroma le na svoji desni ali levi strani. Nova naprava, ki bo gotovo koristila gospodarstvu, se suče na hidravličnem podstavku. Ta viličasti skladač je posebno uporaben v ozkih skladiščih. Novi stroj že serijsko proizvajajo z zmogljivostjo 3 do 7 ton. Po želji pa izdelajo tudi stroje z večjo zmogljivostjo. Stroje, ki jih z velikim uspehom izvažajo Angleži v Združene države Amerike, v Kanado in v Švico, jih v Avstriji prvič prikazujejo na 18. Avstrijskem lesnem sejmu.

Velika je ponudba pohištva. Na 9200 kvadratnih metrih prikazujejo razne tvrdke svoje izdelke. Hala 6 je napolnjena s pohištvo. Ne manjka najmoderneje opreme za spalnice, kuhinje, dnevne sobe, pa tudi ne najrazličnejše opreme za urade in podjetja. Pohištvo razstavlja firma iz Skandinavije, Poljske, Romunije, Jugoslavije, Italije, Nemčije in seveda iz Avstrije.

Posebno veliko prostora zavzema na razstavi stroji, ki jih potrebuje gospodarstvo za predelavo lesa. Od motorne žage, do že omenjene velike sejske žage, je vse prikazano. Kmetijska zbornica je tudi letos pripravila posebno razstavo. Razstava prikazuje, katere vrste lesa dajejo koro-

liko delavcev ni vajenih novih strojev in tako pride dostikrat do hudih nesreč. Potrebna je torej nova delovna tehnika, ki pa sama nikakor ne zadostuje. Potrebne so prav tako nove varnostne naprave in novi varnostni predpisi. V informativni razstavi pa zbornica prikaže še delo strokovnih kmetijskih šol na Koroškem.

Delavska zbornica je letos pripravila razstavo pod geslom „Gospodinjstvo živijo nevarno“. Razstavo je pripravila skupno s koroškimi elektrarnami. Predvsem tolačijo na tej razstavi pravilno ravnanje z električnimi stroji.

Ker brez raznih posebnosti ni sejma, predvsem pa ne zabave, so si tudi v Celovcu izmislili nekaj posebnega. Vsak dan tehtajo na zabavišču družinske očete. Tistega, ki „privleče“ s seboj največ teže, nagradijo. Pri tem mu smejo „pomagati“ njegovi zakonski in nezakonski otroci. Izvzete so pri tej plemeniti tekmi življenjske družice.

Prvič se letos obiskovalci lahko brezplačno peljejo od kolodvora do razstavišča. Posebni omnibusi vozijo med tema dvema krajema ves dan. Kot že preteklo leto so tudi letos uredili na sejmu poseben otroški vrtec.

Do 17. avgusta bo trajal 18. Av-

Avstrijska letališča

Vsako mesto se kaj rado ponaša z modernim in lepim letališčem. V Avstriji so v preteklih letih uredili in modernizirali celo vrsto letališč. Najbolj potrebna je bilo izgradnja letališča v Schwechatu na Dunaju. Tukaj so vložili v najnovejšo napravo, ki jih mora imeti vsako mednarodno pomembno letališče, dokaj denarja. Kljub temu pa dela na tem letališču še zdavnaj niso končana. Vedno večja in hitrejša letala zahtevajo velikopotezno izgradnjo. Na Dunaju bodo pripravili steze tudi za reaktivna potniška letala in za letala, ki bodo prevažala do 500 potnikov. V bodočnosti bodo potrebne ogromne hale za potnike, ki bodo čakali na prihod oziroma vzlet velikih letal. V Schwechatu so že začeli modernizirati hale, ki so jih dogradili šele pred nekaj leti. Ne odgovarjajo več potrebam zračnega prometa. Druga letališča v Avstriji bodo morala čakati še vrsto let, da jih bodo prilagodili reaktivnim potniškim letalom. Sploh se zastavlja vprašanje, ali je izgradnja

drugih letališč v Avstriji potrebna. Zdi se, da se ne izplača vložiti v manjša letališča ogromne vsote denarja. Avstrija se bo verjetno morala zadovoljiti z enim mednarodno pomembnim letališčem. Tako vsaj kaže zadnja statistika.

V prvem polletju se je blagovni promet avstrijskih letališč močno dvignil. 4268,6 ton blaga so pripeljali v Avstrijo z letali, izvozili pa so z letali 3243,7 ton blaga. Uvoz blaga z letali se je v prvem polletju v primerjavi s prvimi meseci prejšnjega leta dvignil za 20 odstotkov, izvoz blaga pa se je v isti dobi dvignil za 27 odstotkov.

Z letalom je prispelo v Avstrijo v prvih mesecih tega leta 328.964 oseb, medtem ko je Avstrijo zapustilo 330 tisoč 119 ljudi z letalom. Tranzitnih gostov, so v tem času našli 71.466.

Največ prometa imata letališči Schwechat in Salzburg. Letališča v Innsbrucku, Grazu in v Celovcu imajo le neznamenit blagovni in tudi zelo majhen osebni promet.

Protest mladine!

Udeleženci študijskih dni Koroške dijaške zveze 1969 v Tinjah smo se bavili tudi z izgredi in terorističnimi akcijami določenih nemško-nacionalnih krogov proti slovenski manjšini na južnem Koroškem.

V zvezi z nedavnim atentatom na slovensko Hranilnico in posojilnico v Velikovcu mladina z vso ogorčenostjo obsoja pojave nacistične in šovinistične miselnosti, v kateri koreninijo takšni izgredi.

Z veliko zaskrbljenostjo zasledujemo razvoj, ki je glede na današnje težnje k zblizovanju ter sodelovanju z narodi sosedni docela anahronističen. Pri tem opozarjamo tudi, da takšni nacionalistični izpadi na Južnem Koroškem ne morejo ostati brez negativnega vpliva na avstrijska prizadevanja za ureditev južnotirolskega vprašanja. V tem smislu se udeleženci študijskih dni KDZ docela strinjamo s tozadevnimi izjavami v Slovenskem vestniku (štev. 30/1969) o tem silno nevarnem razvoju na Koroškem.

Obiščite nas
na velesejmu

PAVILJON

„AGRARIJE KOPER“

vinarska zadruga

Prvovrstno izbrana črna in bela vina
za senzacijo prvič sveže morske ribe ter
balkanske specialitete na žaru

Slovensko prosvetno društvo
„Danica“ v Št. Vidu v Podjuni

V A B I L O

Vljudno vabimo Vas, Vašo družino in znance na

PEVSKI KONCERT

našega zbora, ki bo v nedeljo, 10. avgusta ob 20.30 uri pri Voglu v Št. Primožu. Ta koncert naj tudi gostom, ki preživljajo svoj letni dopust v naših krajih, nudi možnost, da spoznajo lepoto slovenske narodne pesmi.

Društveni odbor

V A B I L O

Občinski odbor in Požarna bramba Sele vabita na

blagoslovitev
gasilskega vozila

v nedeljo 10. avgusta 1969 s pričetkom ob 13.30 uri v Selah.

Slavosni govor na tej priložnosti bo imel deželni glavar Hans Sima.

Po slovesni izročitvi gasilskega vozila bo veselica, na kateri bo igral za ples in skobel za veselo razpoloženje po vsej Sloveniji znani in priljubljeni

trio Lojzeta Slaka

z vokalnim kvintetom Fantje s Praprotna.

PRI ZADNJI ŠTEVILKI

se je pripetila neljuba pomota, da je „Slovenski vestnik“ izšel z datumom od 1. julija, medtem ko bi pravilno seveda moralo biti 1. avgusta 1969. Bralce prosimo, da oprostijo ta spodrsilja.

Uredništvo

K O L E D A R

Petek, 8. avgust Cirijak
Sobota, 9. avgust Roman
Nedelja, 10. avgust Lavrencij
Ponedeljek, 11. avgust Tiburcij
Torek, 12. avgust Klara
Sreda, 13. avgust Hlip. in K.
Četrtek, 14. avgust Evzeblj

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt - Celovec, Gasometergasse 10, tel. 85-6-24. — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. J. Drava, Celovec - Borovlje.

Ko je bilo umivanje greh

Dandanes je za povprečnega kulturnega človeka uporaba vode, mila, zobne ščetke in glavnik samo ob sebi razumljiva in ni glede tega nobenega pomišljanja. Vsakdanje umivanje telesa ni torej dandanes nič nenavadnega, niti kaj posebnega.

Toda kaj čudne občutke dobi človek ob slavnih lepoticah v srednjem veku, posebno v 17. in 18. stoletju, ko sliši, da se po več tednov niso umivale, da takrat niso poznali nobenih stranišč, da se dame in gospodje iz francoske in španske najvišje, to je plemeniške družbe niso mogli ubraniti ne bolj ne uši. Moški, ki jih je privlačevala bodisi madame Pompadour ali Dubarry, so se mogli na svoje oči prepričati, kako skušata ti znameniti dami z zlato ali srebrno paličico odpoditi pod lasuljo uši, in občutiti, kako zaradi svojih umazanih teles širita okoli sebe neznošen smrad, še najbolj podoben tistemu v kakem svinjaku.

A najbolje bo, da navedemo dejstva, ki so zgodovinsko izpričana, čeprav ni o njih najti nič ne v filmih ne v knjigah ne v gledaliških delih.

Do 14. stoletja so ljudje kljub preprostim pripomočkom nad vse redno skrbeli za telesno čistočo, pri čemer je imela prav voda, in to vroča, važno vlogo. To še posebno zaradi tega, ker se ceste in ulice v tedanjih mestih in vaseh ne dajo popisati ter je bila telesna snaga edina obramba proti številnim kužnim boleznim, ki so v tistih časih vsepovsod razsajale. Nikjer ni bilo ne kanalov ne drugačnih odtokov, ulice so bile ozke in brez tlaka, pred sleherni hišo pa redno kup gnoja in vsakršnih odpadkov, razen v krajih, kjer so imeli to srečo, da je v bližini tekel kak potok ali pa morda celo reka, in je voda sproti odplavljala vso nesnago.

Celo tako je bilo, da so kaznovali tiste, ki so skrbeli, da so bili sami in tudi njih dom in njegova okolica čisti. To se je dogajalo v nekaterih italijanskih in nemških mestih. Pravzaprav so bila redka mesta v tedanji Evropi, v katerih so vsaj za silo skrbeli za čistočo. Povečini je bilo glede tega prav obupno.

V Berlinu, na primer, so začeli šele leta 1710 za silo tlakovati ulice. Predvsem so morali odstraniti kupe smeti in gnoja ter prepovedati, da bi se po ulicah sprehajali prašiči, zajci in druge domače živali. Nič bolje ni bilo v Parizu. Tudi tam je bilo podnevi na ulicah na tisoče prašičev, koz, gosi, kokoši in zajcev, a neredkokrat so zašle na mestne ulice tudi krave in teleta.

Leta 1674 so morali v Parizu postaviti posebnega policijskega stražnika, da je skrbel za red na mestnih ulicah, ker se je izkazalo, da vsi oblastni ukazi in edikti nič ne zaležejo. Polagoma so tudi začeli tlakovati glavne mestne ulice in urejati odtočne kanale ter postavljati cestne svetilke, da so bile nekatere ulice vsaj za silo razsvetljene. Sicer pa so zidali posvetni in cerkveni veljaki razkošne palače, gradili so velike in mogočne cerkve, bogatini so se obdajali z nepopisnim razkošjem, toda za snago se je le malokdo brigal. Res pa je, da je bilo kaj težko skrbeti za snago v velikih poslopih, kjer je bilo vse polno hodnikov, pomolov, stopnišč in dvorišč. Ze samo zaradi pomankanja stranišč je bilo to skoro nemogoče.

Se sedaj so ohranjena nekatera pisma, v katerih opisujejo očividci umazanijo, ki je bilo v nekdanjem Parizu vsepovsod na debelo. Tako je npr. pisala grofica Liselotte, svakinja „sončnega kralja“, več strani dolgo pismo svoji prijateljici hannovrski kneginji o nesnagi na dvoru Ludvika XIV. Ne zaslišano pozornost je zbudil vladar, ko je naročil za svoje gradove in palače okoli 300 sobnih klozetov. Do takrat te naprave sploh niso poznali in si moramo predstavljati, kolikšen smrad je bil v

nekoliko bolj odročnih in samotnih ulicah. Skoro do konca 18. stoletja je bil nočni sprehod po pariških ulicah precej tvegan, vsekakor pa nič kaj prijeten, saj je lahko vsak hip iz kakega okna kaj „priletelo“ na sprehajalca, najmanj prha iz nočne posode.

Nekoliko se je izboljšalo glede snage, ko so ponekod uvedli javna kopališča. Nekaj teh navad so prinesli iz Orienta križarji, ki so videli tam razne vrste kopaljšč oziroma kopalnic. Celo posamezni meščani so si dali urediti te naprave. Vendar pa so v naslednjih dvesto letih prišla javna kopaljšča zaradi nenravnosti na slab glas in marsikdo si prav zaradi tega ni upal tja.

Predvsem katoliška cerkev je zelo ostro nastopala proti kopanju. Vzrok za tako gledanje je treba iskati v razuzdanosti in orgijah, ki so jih na takih krajih počenjali že stari Rimljani in Grki in ki so se do neke mere ohranile še v poznejših stoletjih po evropskih mestih. Številni cerkveni očetje so prišli do napačnega sklepa, da je vsakdanje kopanje nagnjenje k razuzdanosti in zato velik greh. Vsekakor je dovolj žalostno, da je prav cerkev srednjega veka, ki je prednjačila na raznih področjih

kulture in znanosti, zavzela tako zmotno stališče do čistoče. Ko je po nekaj desetletjih zmagal zagrižen boj proti kopanju in telesni snagi in je triumfirala umazanost, so postali idealne figure menihi, nune in puščavniki, ki jih je na debelo pokrivala nesnaga. Številni kronisti tedanjega časa pišejo o menihih, ki se celih 30 let niso umili, in o nunah, ki se vse življenje niso preoblekle. V mnogih samostanih je bilo dovoljeno umiti se samo dvakrat na leto, a kopati so se smeli le hudo bolni. Ker takrat še niso poznali perila, so menihi in nune nosili kute oziroma noše vse življenje, ne da bi se enkrat samkrat preoblekli. Lahko si mislimo, kakšen vonj so razširjali okoli sebe.

Želja po umivanju je proti koncu 17. stoletja in ob začetku 18. že docela zamrla. Kaj naj si mislimo, ko beremo o zelo izobraženi in tako čudovito lepi Margueriti de Velois, sestri francoskega kralja Franca I., ki se je bahala s tem, da si umiva roke samo enkrat na teden, in ki je smehljaje se pripovedovala svojim kavalirjem, da si telo več mesecev samo parfurmira.

Toda taki nazori o telesni snagi so bili pravzaprav bolj „privilegij“ višjih krogov. Z umazanijo so se pravzaprav najbolj ponašali le plemiči, dvorjaniki, vitezi in tisti, ki so jim hoteli biti podobni. Preprosto ljudstvo je kljub vsemu le bolj pazilo na telesno čistočo. Znani francoski satirik d'Aubigne je javno povedal: „Plemenitaš se ne odlikuje zgolj po oblačilu, marveč tudi po vonju, ki ga širi okrog sebe. Čim dragocenejši so obleka, lišp in parfum, tem bolj je umazana oseba, ki vse to nosi.“

Spanja kralja Ludvika XIV. in njegovega vnuka Ludvika XV. največkrat niso motile vladarske skrbi, marveč uši in drugi zajedalci. V gradu Versaillesu ni bilo za vlade „sončnega kralja“ nobenega umivalnika, nobene umival-

To in ono o smaragdih

Smaragdi sestojijo iz minerala berila, ki je zamožna spojina štirih osnovnih elementov, in sicer berilija, aluminija, silicija in kisika.

Vrednost smaragdov je zelo odvisna od njihove barve. Biti morajo živo zeleni, sicer jih ne moremo imeti za smaragde. Kadar je mineral beril blede zelen in če je kristal kot voda, potem ne moremo govoriti o smaragdu, ampak samo o zelenem berilu.

Smaragdi imajo trdoto 7^{3/4}, ta pa komaj zaleže, da jih štiti pred preveliko obrabo. Na prvi pogled se bo to morda zdelo čudno, saj vendar vemo, da obsega trdotna lestvica 10 stopenj in se torej zdi 7^{3/4} precej visoka trdotna

stopnja. Obstaja pa mineral, niki so prastari, saj so bili znani že v časih Inkov. Smaragde je mogoče najti tudi na Uralu v Sovjetski zvezi in v Indiji. Pred kratkim so našli nekaj izredno lepih primerkov v Južni Rodeziji.

Zelo redki smaragdi so čisti kot steklo in popolnoma prozorni, zato pa imajo takšni primerki skoraj neizmerno vrednost.

Večina smaragdov ima prirojene napake v obliki majhnih mehurčkov ali majhnih kristalov tujega izvora, ki so zaprti v smaragdovega. Te napake so za strokovnjake zelo zanimive ker jim omogočijo sklepati, odkod izvirajo kamni, ki imajo z njimi opravi.

sarkastično nadziranje samega sebe, s katerim se je posmehoval svojim slabostim, svoji strati.

„Videl jo bom, videl jo bom!“ šepetal je ter mel si roki. „Pa kako bo to svidenje? Kaj poreče ona? Ah, nič, nič; ko tujca naju bodo predstavili — bode li barvo izpremenila? Pa — Elza? Poleg bode stala! Ah, kaj to! Saj nisem sedemnajst let stari!“

Enkrat se je bil doktor že tolažil s tem izrekom; a bilo je to v ravno nasprotnem slučaju nego danes.

Stopil je k oknu ter pritisnil vroče čelo na steklo. Na oknu v kozarcu vode pa so stale zopet rože, cel šopek, katerega mu je pripravila skrbna hišna gospodinja; pa ta vonjava, ta duh ni imel več take moči ko nekdanj one vijolice; to je bilo vse navadno, vsakdanje, brez ognja! Le tu v njegovi glavi, v prsih, tu je gorelo in peklo.

Opoldanski zvon ga je vzdramil. „Neumnost, grozna neumnost!“ siknil je ter zmajal rame, kakor bi hotel nekaj otresli; obraz mu je bil nenavadno resen. Ko je nekoliko trenutkov pozneje korakal čez trg proti gostilni, kjer je zdaj navadno obedoval, bil je zopet stari doktor Hrast.

DVANAJSTO POGlavJE

„Radovedna sem, kako vam bode ugajala naša kresna veselica,“ dejala je Boleška svoji sosednji v vozu, ko sta se odpeljali pozno popoldne od Medenove pristave.

Pripeljala se je bila tja ponjo; nasproti njima je sedela guvernanta s starejšo Boletovo hčerko. Vozil je pa Bole sam, sedeč poleg sluga. Treba je bilo skoro peljati se do podnožja onega holma, kjer je bil napravljen kres, ker bi bila sicer pot gospema preutrudna. Borjanom je bilo bliže tja.

ZANIMIVOSTI

● Eskimi še zdaj najraje živalske kože zamenjavajo za stvari, ki jih potrebujejo, kot orožje, tobak in čaj, nočejo pa jih prodajati za denar, čeprav si z njim lahko potem kupijo, kar si poželi; prepričani so, da je taka dvojnja zamenjava popolnoma nepotrebna.

● Irski polkovnik Denis O'Kelly, lastnik znamenitega čistokrvnega konja „Mrk“, s katerim je obogatel, je bil velik pustolovec in hazarder. V poslednji volji je odločil, naj izvršilec oporoke odvzame od glavnice, ki je zapustil nečaku, vedno po 500 funtov štorlingov, kadar koli ga bo zalotil pri stavi ali neki drugi igri na srečo.

● Neka vrsta lososov vsebuje toliko olja, da se lahko uporabljajo kot oljenka, če se napelje vanje stonj.

● Fred Archer, ki velja za največjega britanskega jockeyja vseh časov, je dosegel svoje prvo zmago pri 12 letih, ko je tehtal le 30 kilogramov.

● Skobec je za kmetijstvo zelo koristna ptica, ker so mu poleg ptic glavna hrana kobilice, hrošči, miši in voluharji, ki jih pospravi velike količine.

● V času največjega razcveta Aten pod Periklejem (v 5. stoletju pred našim štetjem) je država plačevala revežem vstopnino v gledališča, da se ne bi med nižjimi sloji preveč razširila nezadovoljstva. Ta običaj, imenovan „theorikon“, je bil v navadi še celo stoletje in več, dokler ga niso prekinile vojne, v katerih se je Grčija zapletla s Filipom Makedonskim okoli leta 350 pred našim štetjem.

● Ko se je leta 1937 na letališču Lakehurst v Ameriki vrgel nemški zrakoplov „Hindenburg“, se je začel edini človek, ki ga je nezgoda zatekla v kabini, po vrvi spuščati proti zemlji. Zaradi silne vročine je omedlel, toda ravno tisti hip so nad njim počili rezervoarji za vodo, tako da so ga curki vode osvežili in mu rešili življenje.

ne krpe in niti koščka mila, zato pa dosti pudra, šminke, krem in parfuma, ki so jih namesto normalne telesne snage uporabljali stanovci obojega spola v obilni meri. Bilo je zelo imenitno in „stanu primerno“, če so si dvorjani in dvorjanke zjutraj, namesto da bi se umili z vodo, zdrgnili obraz z odišavljenjo vato. Še leta 1782 je napisal takrat ugledni J. B. de la Halle v svoji knjigi o spodobnem obnašanju, da je voda brezpogojno škodljiva.

Vredno pa je omeniti, da na Angleškem ni bilo tako. Tam niso tako „gójili nesnaga“ kot njihovi bližnji sosedje na celini. Na Angleškem je bila tudi v srednjem veku, v dobi baroka in rokoka, voda v čišlih in so se vsi sloji kar precej umivali. Enako je bilo tudi v avstrijskih deželah.

Šele potem, ko je cerkev popustila v svojem zmotnem stališču do umivanja, se je polagoma jelo opaziti, da pripisujejo ljudje vedno več važnosti telesni čistoči. Vendar pa je največji korak napravilo v Evropi šele 19. stoletje. A najvidnejši uspeh opažamo pravzaprav šele po drugi svetovni vojni. Saj imamo sami priložnost videti, da v hišah, sezidanih pred vojno, nimajo vsa stanovanja kopalnic. Le najrazkošnejša so si mogla privoščiti tak „luksus“, medtem ko sedaj menda sploh ne zidajo nobenega stanovanja brez kopalnice. To je tako nujna „pritiklina“ sodobnega stanovanja kot kuhinja, peč ali okno. Še tako skromna stanovanja ima kopalnico, čeprav samo prho.

(PARIS JOUR)

16

Ciklamen

JANKO KERSNIK

„No, no! Čestitam vami!“

„Pa to je še skrivnost. Samo vam sem jo razodel, torej prosim, molčite do tedaj!“

„Da jo vi pripeljete zmagonosno v našo družbo!“ deje Hrast porogljivo. „Ne bojte se, da bi izdajal vašo skrivnost. Molčal bom ko zid.“

Megla se je odpravljala.

„Stojte malo,“ oglaš se Hrast še en pot, „povejte mi, kako je prišla ona tujka k Boletovim?“

„Vprašal nisem! Pa to bi morali vi bolje vedeti, ker ste mnogokrat na Drenovem.“

„Dolgo me že ni bilo gor!“

„Ah, tako! Jaz tudi rajši drugod jašem,“ smeje se adjunkt.

„Morda okrog pristave,“ roga se oni. Jezilo ga je govorjenje tega gizdalina.

Megla namežika samosvestno.

„Kregala se ne bodeva, gospod doktor, in vi mi ne boste poti gradili. Torej na svidenji!“

Rekši to, je zaloputnil že duri za seboj.

Doktor je zrl z zaničljivim pogledom za njim. Pa takoj potem je vstal s stola ter z naglim korakom premeril sobo.

Imenovanje Katinke llovske po drugem in misel, da si bodeča čez malo časa vendarle stala nasproti — vse to ga je vnovič močno razburilo. Proč je bil ves mir, proč ono

„Enake gotovo še nism videla,“ odgovori z lahkim smehljajem Katinka llovska, kajti ta je sedela poleg Boleške. Bila je elegantno, temno opravljena in ravno ta temna barva ji je najbolj pristovala. Elza jo je pazljivo ogledovala, a povedati ni moč, kakov vtis je napravila tujka nanjo.

„Posebnega ne smete pričakovati; tudi družba, da se prav izrazim, ni posebno kočljiva, pa zanimalo vas bode morda marsikaj.“

„Žal mi je, da se moj soprog ne more udeležiti tega izleta; a bolje mu je vendar tu v vašem zdravem zraku in v nekoliko mesecih morda okrevati, če pojde tako,“ reče Katinka skrbljivo in odkritosrčno.

„Bog daj!“ pristavi Boleška.

„Torej družba bo velika?“ vpraša zopet ona.

„Prepričali se boste sami; pripovedovati vam ne smem preveč, da potem ne boste neprijetno iznenadeni.“

„Vi se smejete, gospica?“ obrne se llovska k Elzi, kateri je bil v istini ušel lahek smehljaj.

„Ah, spominjam se le, kako se je meni godilo, ko sem bila prvič v borjanski čitalnici. Ali že veste, milostiva, kako so me hoteli slovenskega jezika učiti?“

„To menda še vedno hočejo!“ odgovori malo zbadljivo Boleška. „In doktor Hrastovo slovnico menda sami rabite.“

„Seveda!“ zavrne guvernanta nedolžno in veselo in ne da bi izpremenila barve na licu. „On je bil edini, ki je imel slovnico.“

Niti Boleška niti Elza nista zapazili, da se je tujka stresnila pri zadnjih besedah drenovske gospe. Lahka rdečica ji je silila v lice, a potem je bila takoj zopet blede kakor vedno.

„Je li to poseben častilec vaš?“ vpraša mirno, obrnivša se k Elzi.

Poleti ima prednost zelenjava

Paradižnik, paprika, jajčevci, rdeče zelje, korenček — ta poletna zelenjava nam prinaša v jedilnike pestrost in nam vzbuja tek. Zelenjava vnaša organizmu prepotrebne vitamine. Rdeče zelje npr. vsebuje na 100 gr 50 mg vitamina C, zelena paprika 120 mg C vitamina v 100 gr, 100 gr paradižnika vsebuje 150 mg vitamina C, korenje pa 200 mg C vitamina v 100 gr. Izkoristite ta vitamin, toda pazite, da ga med pripravo ne uničite. C vitamin je zelo občutljiv za temperaturo, že pri 70°C se uniči. Zato uživajte čimveč presne zelenjave, kombinirajte jo s sadjem. Na dan potrebujete približno 10 dkg zelenjavnih živil in 10 do 20 dkg svežega sadja. Pri pripravi pazite na to, da boste sadje in zelenjavo rezali z nožem iz nerjaveče kovine, ker sicer C vitamin oksidira. Iz živil, ki vsebujejo veliko vitamina C, pripravljajte začetne jedi, juhe, glavne jedi, priloge, solate in pijače.

Začetna jed iz jajčevcev: operite 4 velike jajčevce, jih olupite zrežite na tanke lističe. Na 5 dkg surovega masla popražite pol sesekljane čebule, dodajte jajčevce, sol, strt česen in dušite do mehkega. Mehkim jajčevcem primestajte 2 razžvrkljani jajci in poper ter mešajte, da jajca zakrknajo. Nato

prilijte 1 dl kisle smetane, potresite s peteršiljem in takoj servirajte.

Nadevani paradižniki: Paradižnikom odrežemo ob peclju velik del plodu za pokrovček. Nato izdobljemo sredico in nadevamo dobljene paradižnikove skodelice. Za nadev dobro umešamo 1 dkg margarine in dodamo 1 dl kisle smetane ali 10 dkg skute, sesekljan drobnjak ali zelen peteršilj. Če je nadev pregost, dodamo malo mleka.

Džuveč s slanino. Na 5 dkg masli prepražimo 10 dkg čebule in 25 dkg svinine, nekoliko zalijemo in dušimo do mehkega. V posušeno kozico naložimo v plasteh na kocke zrezan krompir, potrebujemo 20 dkg riža, 5 zrezanih paradižnikov in mesnate paprike. Plasti po okusu popramo. Vse zalijemo s slaninim kropom in pečemo v pečici 25 minut. Džuveč potresemo z zelenim sesekljanim peteršiljem.

Paradižnikov sok. Potrebujemo 80 dkg paradižnika, 3 žlice sladke smetane in malo sesekljane zelenega peteršilja. Paradižnike stisnemo skozi krpo ali cedilo. Sok zmešamo s smetano in sesekljanim peteršiljem.

Ali pa: 80 dkg paradižnika, ki smo ga stisnili v sok, zmešamo tudi s sokom 1 limone in dodamo 10 dkg sladkorja.

Zoprno zaudarjanje po potu

Velika nevšečnost, ki jo prinaša topla vreme, je potenje. Nekateri so prizadeti bolj, drugi manj, pri obojih pa vročina, razburjanje in nervoza neprijetnost še stopnjujejo.

„Vsi moji puloverji in obleke so obledele pod pazduho“, je tožila mlada, pri kupni deklica.

„Srajce mojega moža razširjajo v omari duh po žaltavi masti, čeprav se koplje prav toliko kot jaz,“ je z nejevoljo ugotovila skrbna žena.

Kje je pomoč?

Prav gotovo ne v potnicah, ki jih pritrdimo v obleke! Še manj v močno dišečih kolonj-

skih vodah, ki se pomešajo z odvratnim duhom pota.

Milo in voda in zopet voda in milo vsaj enkrat na dan, če to ne zadostuje, pa večkrat!

Naslednja stopnja je pogostejše menjavanje perila. Menjati pa je treba tudi pullover, obleko in celo plašč. Po možnosti garderobo obesimo za ves dan na svež zrak, kjer jo v sencu prepriha veter.

Nič manj zoprno ni potenje nog. Marsikdo je mnenja, da so tu bolj prizadeti moški. Pa ni res! Prav tako se potijo noge ženskam, ker pa nosijo lažjo in bolj odprto obutev, se nam zdi nadloga milejša.

Zopet bomo posegli po vodi, menjali vsak dan nogavice in kar je še bolj važno, čevlje. Verjemite, da so večkrat čevlji tisti, ki neznosno smrdijo, ker se duh potu vleže v usnje in če jih nosimo dan na dan, ni časa da bi se čevlji temeljito posušili in prezračili.

In za zaključek še dnevi, ko naj bi se žena ne smela umivati, kaj šele kopati. Tako so mislile naše babice! Pa ni res. Topla prha in podvojena higiena sta še posebno važni v dneh menstruacije, saj nam pomagata do občutka čistoče in svežine.

Naš spanec

„Kdor veliko spi, dlje živi!“ Ni samo prepoved, tudi znanost je dokazala, da to resnično drži. Najcenejši recept lepoti in zdravju je prav gotovo nasvet, da veliko spimo. Koliko spanja sploh potrebujemo? Zdravniki pravijo, toliko kolikor ga vsak posameznik potrebuje. Povpreček bi bil 8 ur dnevno. Znano je, da mlajši ljudje več spijo kot starejši. Pri spanju se odpočije telo in živčevje. Človek bi ob pravilni prehrani lahko 4 do 8 dni bedel, ampak že po 24 urah bedenja nastopijo živčne motnje, razdražljivost in pešanje spomina. Ne drži, da se spanja ne da nadomestiti. Tudi mnenje, da je spanec pred polnočjo več vreden kot potem, ni pravilno. — Spanec je spanec. — Mnogi ljudje tožijo zaradi nespe-

nosti! Zvečer se skušamo izogibati grozljivim filmom, tudi pretežka jedila niso priporočljiva. Tolikokrat hočemo pred spanjem rešiti kak življenjski problem in včasih po nepotrebnem preveč razmišljamo in si kratimo noč. Odveč je, da povemo, da je marsikateri problem ponoči videti dosti bolj zapleten in skoraj nerešljiv. Dobro vam bo delo, če pred spanjem popijete skodelico kamilic, vročega mleka ali se prehodite po svežem zraku. Če babice so vedele, da topla kopel kaj dobro vpliva na utrujenega človeka, preden leže v posteljo. Dobra, a ne premeška postelja, primerne odeja in svež zrak nam bodo omogočili sladko spanje in koža bo dosti dlje sveža in gladka, ne da bi delali obrazne maske.

ZMEŠANE PIJAČE

GIN FIZZ

Polna žlica sladkorja v prahu, 1 beljak, sok polovice limone, kozareček gina in nekaj ledenih kock. Po želji lahko dodate vodo ali sodo.

BRANDY FIZZ

Žlica sladkorja v prahu, 1 beljak, sok polovice limone, kozareček konjaka in led. Če želite, lahko dodate brandy.

KISLI KONJAK

Pol kavne žličke sladkorja v prahu, kozareček limoninega soka, pol kozarčka konjaka in precej ledu. Servirajte s sodo in limonino lupino.

KAVNI COCTAIL (za eno osebo)

Dajte v kozarec precej ledu, mu dodajte žlico sladkorja v prahu, pol kozarčka konjaka in pol kozarčka kavnega likerja. Prilijte močno, zelo ohlajeno črno kavo. Ponudite s slamic.

PIJACA Z JABOLCNIM SOKOM

Kozareček limoninega soka, pol kavne žličke sladkorja v prahu. Prilijte jabolčni sok in dodajte limonino lupino.

LIMONADA Z GINOM

Zmešajte 12 kock sladkorja z limoninim sokom. Prilijte steklenico sode, nato kozarec gina in sok šestih limon. Postrezilo zelo ohlajeno.

POMARANČNI CVET

Tretjina pomarančnega soka, dve tretjini gina, ledene kocke. Dobro promešajte.

LEDENI ČAJ

Šest skodelic cejlonskega čaja, šest polnih žlic sladkorja v prahu, precej ledu. Dodajte sok treh limon.

OSVEŽUJOČI COCTAIL

Sveže jajce, žlica sladkorja v prahu, kozarec kuhanega vina. Dodajte precej ledu.

Cvetje na mizi

„Kdor ima dva hlebca kruha, naj en hlebec proda in namesto njega kupi narcisne cvetove, kajti kruh hrani le telo, narcise pa so hrana duše!“

Kar pove ta stari jutrovski izrek o narcisah, velja za vse cvetlice. Če ta izrek poznate ali ne, brez dvoma ste ga že kdaj upoštevali: vsakokrat, ko ste na jedilno mizo mod pribor postavili tudi rože.

Na okrogle in kvadratate mize postavimo okrogle vaze oz. skodele, na mize, ki imajo za površino oval ali pravokotnik, pa bolj pristajajo podolgovate vaze. Če je miza premajhna za šopek, moramo porazdeliti cvetlice med posamezne pogrinjke.

Cvetlice na mizi pa naj ne postanejo oviral! Če šopek prepreči „prosto pot“ do kozarca ali solate, bo človek kaj hitro pozabil na lepoto cvetja, saj mu je samo v napoto. Šopek na mizi naj nikoli ne bo višji kot 25 cm, da ne bo oviral dveh nasproti si sedečih pri pogovoru. Samo posamezne vejice smejo segati nekaj nad to višino. Tudi močno dišečih cvetlic med obedom ne postavljamo na mizo; medtem ko jemo, niti ljubek vonj cvetlic ne sme zmanjšati učinka, ki ga ima vonj okusno pripravljene jedi.

Cvetlični okras bo najlepši, če se bo ujemal s prtom in namiznim posodjem. Bel prt je seveda najbolj svečan, toda nežni, rumenkasti toni so toplejši in primernejše ozadje za cvetlice. Tudi sicer smemo kdaj na kraj v barvni izbiri prta in pribora kaj tvegati. Če je na porcelanu ali prtu cvetlični vzorec, mora biti naravni cvetlični okras bolj zadržan. Zado-

stuje ena sama barva. Bodite pa previdni, če postavite bele cvetlice na snežnobel prt. Če niso tudi cvetlice snežno bele, se bodo zdele umazane in ovanele. Dodajte belim cvetlicam vedno tudi zelenje, da bodo bolj prišle do izraza.

Pri izbiri barv morate tudi sicer biti pazljivi. Cvetlice ene barve ali sorodnih tonov bodo podelile omizju mirno, svečano vzdušje. Nasprotno barve, ki poživljajo druga drugo, pa bodo napravile mizo živahnjšo. Preveč različnih barv učinkuje nemirno.

Mnogokrat pozabljajo, da so barve pri umetni luči drugačne kot pri dnevni svetlobi. V dnevni svetlobi je najlepše cvetje roza, živordeče, lavendel modre in oranžne barve. Rumena, temnordeča in temnomodra barva so manj primerne. Pri umetni svetlobi pa pridejo do izraza močni rumeni toni, pa tudi oranžna, roza in živordeča barva. Manj so primerne svetlorumena, temnordeča, temnomodra, bledomodra in bela barva; neonska luč pa je sovražnik vsah rdečih rož, tudi modri toni obledijo. V neonski luči so lepe le oranžne, rumene in zelene rastline.

In še majhen nasvet: pozimi bodite razsipni s cvetlicami toplih rumenih in oranžnih barv, ki bodo dale toplino in domačnost, poleti pa lahko postavite na mizo „mrzlo“ kombinacijo modrih in belih cvetlic in velikih listov.

Še bolj kot letni čas pa odloča o vrsti in barvi cvetlic značaj praznovanja. Okras mize ni samemu sebi namen, temveč naj podčrta svečanost. Pri resnem slavlju bo treba dati na mizo drugačne cvetlice kot pri razposajenem proslavljanju mladoletnikov.

„Tega ne smem in ne morem trditi, kajti zdaj ga menda že štrinajst dni ni bilo na Drenovo, ka-li?“ smeje se ona.

Obe, Katinka in Boleska, sta jo natanko opazovali, a njen obraz ni kazal nobene zadrege.

„Doktor Hrast je advokat v Borju in naš star hišni prijatelj; priliko bodemo imeli, predstaviti ga vam; jako vljuden in izobražen mož je to,“ razklada Boletova soproga.

Tujka je stisnila ustni, a odgovorila ni izprva ničesar.

„Krasen kraj je to in tako krasen večer!“ reče čez nekoliko trenutkov, oziraje se po okolici.

„In tu smo že pod holmom!“ oglaš se Bole ter pokaže z bičem na grič, v katerega podnožju obenem ustavi konja. Izročil je vajeti slugi ter pomagal gospem iz voza. Potem so se vsi napotili po široki, ne ravno strmi stezi navzgor, od koder jim je že glasen vrišč naproti donel.

Gori je bilo vse najboljše volje. Pevci, katere so reprezentirali učitelji in nekoliko pisarjev iz Borja in njim na čelu občinski tajnik Koren, sedeli so okrog sodčka piva ter peli venomer in praznili kozarce. Megle ni bilo med njimi, ker je bil reditelj ter je imel povsod, posebno pri žensstvu, dosti opravila. Nedaleč od pevcev je sedel na improviziranem sedežu sodnik Majaron ter nad vse hvalil pečenega janjca, rekoč, da prekosi vsako teletino. Blizu njega sedeli in stali so lekar, sodnijski pristav in nekaj odličnejših tržanov. Gospe so sedeje v veliki gruči in ne daleč od njih se je gnetlo dokaj mladega ljudstva: gospodične in mladi gospodiči, zadnji iz onih krogov, iz katerih so se rekrutirali tudi pevci. Za njimi na velikem kamnu pa je sedela godba, namreč dva godca, eden s harmoniko, drugi z okornimi gosli, in po cvilečih glasovih, katere sta vzbujala ta dva, rajal je ves mladi svet.

Jedi in pijače je bilo dovolj; vsak si je izbral, kar si

je hotel, ter vzel z bifeja, ki je bil napravljen na veliki, surovo tesani deski.

Kakih petdeset korakov v stran je gorel velik ogenj, kjer so bili spekli janjca, poleg njega pa je bila pripravljena za pozni večer še veličastna grmada. Kmelski fantini pa so tam venomer nabijali topiče ter zažigali jih, da je gremlo daleč po ravnini.

Hrast je bil že tu, pa motal se ni med veliko družbo, nego stal je skoro ves čas na strani ter govoril z okrajnim glavarjem in njegovo soprogo, katere sta bila vedno malo bolj zase, ker jima ni bil pač vsakdo po volji. Pa če sta danes od doktorja posebne zabave pričakovala, zmotila sta se bla jako; kajti silno redkobeseden je bil nacoj in razmišljen tako, da je časi kar narobe odgovarjal. Neprenehoma pa je zrl na pot v dolino in na goščavo, po kateri je tekla steza, vodeča sem gor.

Vsi, ki so prihajali od tam, morali so tu mimo, kjer je stal Hrast z glavarjem.

Pa navzlic svoji pozornosti je vendar zamudil trenutek, ko se je Boletova družba pokazala iz gozdčica.

Govoril je ravno bolj živo s sodnikovo soprogo, katere je bila malo prej prisledla h glavarjevi.

„Ah, glejte, glejte, gospod doktor; Bole ima zopet novo krasotico v svoji družbi; to vam je pravi Don Juan! In ta Megla je že zopet poleg!“

S temi besedami opozori glavar Hrasta na prišlece. Le-ta se hitro obrne; srce mu je utripalo, in da bi ga kdo opazoval, dejal bi bil, da mu slabo prihaja: tako je obledel.

A ohrabil se je naglo.

„Kaka sorodnica morda!“ reče tako mirno, kakor mu je bilo možno.

„Ni verjetno! Do zdaj nismo še čuli o njej,“ šepeta glavar, „le potrjiva, kmalu bodeva zvedela.“

Bole je bil ponudil Katinki roko ter je stopal na čelu svojim ljudem. Oči vse velike družbe so bile s silno radovednostjo uprte v prelepo tujko; nekateri so jo že poznali. Megla pa je z ostentativno zgovornostjo korakal na njeni strani ter pripovedoval, kako izvrsten je bil pečeni janjec ter da obžaluje, da ji ga ne more več ponuditi, kajti še premalo ga je bilo. Zato jo bo pa umetelni ogenj za vse odškodoval.

Katinka ni posebno pozorno poslušala svojega soseda. Težko sapa je imela in Bole je v mislih, da ji je pot prestirna, hotel za trenutek počiti. Toda ona je silila dalje.

Zdaj so bili pri glavarjevih; Hrast je stal malo v ozadju in llovka ga še ni bila ugledala, akoravno je zrla vedno, pa le na videz malomarno na vse strani.

Predstavljanje se je vršilo kratko, običajno, in zdaj je prišel tudi Hrast na vrsto. Rdeč je bil nakrat v lice kakor kuhan rak.

„To je pa moj prijatelj, doktor Hrast, advokat tukaj v Borju,“ dejal je veselo Bole ter potem, obrnivši se k onemu, nadaljeval: „Gospa llovka!“

Doktor se je skoro nerodno priklonil, pa upal se ni pogledati mu predstavljene Katinke. Rekel tudi ni ničesar. „Ah, doktor Hrast,“ de je le-ta z melodiozno glasom in lahek smehljaj ji zaigra na ustnih, „pa vi vendar niste oni doktor Hrast, kateri je bil pred več leti koncipient pri mojem stricu na Dunaju?“

Doktor bi bil skoro dejal: „Da, jaz sem oni!“ pa spomnil se je še o pravem času, kako neumen bi bil tak odgovor; in zvit je bil tudi ta doktor.

„Ah,“ dejal je naglo in začudeno, „milostiva, vi vendar niste gospica Katinka — —“

„Zdaj seveda ne več! Pa bila sem nekdanj!“ de je ona s smehom ter ponudi Hrastu svojo belo roko.

(Nadaljevanje sledi)

Serum resnice

Ne glede na dogodke, ki so me spravili v nezavidljiv položaj, so medicinski strokovnjaki pozdravili moje uspehe s sodijevim pentotalom in predlagali, da o njih napišem podrobno poročilo. O tem tako imenovanem „serumu resnice“ obstajajo najbolj protislovna mnenja, zato tudi najmanjši izum v tem ali drugem smislu pomeni dragocen prispevek znanosti.

Po pravici povedano, sem sila ljubosumen človek. Ko sem prvič srečal Karolino Leech, me je prevzela močna ljubosumnost nasproti njenemu možu. To je bil šef centralne bolnišnice dr. Collingswood Leech. Pod njegovim vodstvom sem se izpopolnjeval v zdravniški praksi.

Njen mož je bil petnajst let starejši od Karoline, tako da se je med menoj in njo razvila glaboka in iskrena ljubezen. Seveda sem se že zaradi ugleda dr. Leecha trudil, da se o tem ni nič razvedelo, toda moj položaj je postajal nevzdržen. S Karolino sem se sestajal vse bolj pogosto, še posebno od takrat, ko sem pričel z lastno zdravniško prakso. Zaradi tega je ona zahtevala od moža razvezo zakona. Povedala mu je vso resnico o najini ljubezni in on je po njenih vztrajnih prošnjah, prepričevanju in solzah slednjič pristal na razvezo.

Brž ko je bila razprava za razvezo zakona, sva se poročila. Priznati moram, da je bilo prvo leto zakona najsrečnejše v najinem življenju, toda žal je prehitro minilo.

Karolina, navajena na vse udobje v svojem prvem zakonu, mi je pripravljala težkocče, ki se jih nisem mogel rešiti. V resnici sem bil nehoče sam kriv, ker je moje delo zahtevalo več časa in napora, kakor je Karolina želela. Dr. Leech se je ukvarjal bolj z administrativno kakor zdravniško službo in je imel določen delovni čas. Pričakovala je, da bom odhajal zjutraj ob sedmih in se vra-

čal popoldne ob drugi uri, to pa je bilo povsem nemogoče. Zaradi tega se je jezila, a jaz sem trpel. Toda sredi drugega leta najinega zakona sem pričel sumiti, da imajo njeni odhodi z doma in tavanje po mestu brez mene čisto drug pomen. Podvomil sem o njeni zvestobi.

Nikoli nisem imel v rokah niti najmanjšega dokaza o njeni nezvestobi. Sum se je rodil iz malenkosti, ki jih je moja nestrpnost povečala. Tako je nekega jutra, na primer, vrgel pismo pismo skozi špranjo v vratih in Karolina ga je takoj pobrala. Bilo je naslovljeno nanjo. Ni mi hotela pokazati, kdo ji ga pošilja. Ko sem to energično zahteval, se je hudomušno smejala in povedala, da je to odgovor tvrdke, pri kateri je naročila darilo za moj rojstni dan. Zares sem nekaj dni pozneje prejel zavitek z darilom: lepo usnjeno zdravniško torbico. Nikoli nisem dognal, ali je bilo to res v zvezi s tistim pismom.

Ali drug primer: nekega večera je zazvonil telefon. Dvignil sem slušalko in vprašal, kdo je. Javil se je neznan možki, a ko je slišal moj glas, je odgovoril, da se je zmotil v številki, in naglo prekinil zvezo. Karolina se je hudo razjezila, ko sem ji povedal o svojem sumu, a to je bil očiten znak, da je kriva.

To so malenkosti, kajne? Toda zbrane skupaj ob trenutkih, ko sem utrujen prihajal domov in razmišljal, kje je žena prebivala dan, so bile videti povsem drugačne. Premagoval sem se, da je ne bi odkrito obtožil. S tem sem se še bolj mučil in podžigal svojo ljubosumnost.

Pričela sva se prepirati. Seveda v tem vzdušju ni bilo niti sledi sreče iz prvih dni najinega zakona. Prepiri so rodili nasproten učinek. Dogajalo se je, da sem se vračal

ÖDK MESSEPAVILLION

zeigt

ROSEGG

78.000 kW

360 Millionen kWh

das nächste Draukraftwerk

ÖDK-Experten in aller Welt

Guatemala
Griechenland
Irak
Madagaskar
Marokko
Thailand

sind Schauplätze ihrer Tätigkeit

ÖSTERREICHISCHE
DRAUKRAFTWERKE

AKTIENGESELLSCHAFT

KLAGENFURT

domov iz nočne službe in našel soče prazne. Vprašal sem se, kje je, kaj dela. Vedno se je opravičila, da ji je v praznem stanovanju dolgčas in da je sedela v kinu. V izmišljanju izgovorov ni kazala posebne pameti. Vedno eno in isto.

Nekega večera sem se odločil, da uporabim sodijev pentotal in se tako pripravim o svojih sumih. Prišel sem domov slabe volje. Tega popoldneva mi je v bolnišnici umrl bolnik. Domov grede sem se ustavil v baru in popil nekaj kozarcev whiskyja. Karoline nisem našel doma, prišla je nekoliko pozneje „iz kina“.

Da se razumemo: nisem bil pijan, morda malo razgret — idealno razpoloženje za prepir. Prišel sem žolčen razgovor, med katerim sem ji prvič omenil svoj sum. Namesto odgovora je Karolina vstala, zaloputnila z vrati in odšla; ni se vrnila do druge ure po polnoči. Naslednje jutro je imela pljučnico.

Etika mojega poklica je zahtevala, da zdravi mojo ženo drug zdravnik. Toda sklenil sem to priložnost izkoristiti za uresničenje svojega načrta.

Videti je bilo, kakor da naju je njena bolezen zblížala. Karolina je kazala do mene nežnost in ljubeznivost. Govorila je, da ljubi samo mene, a jaz sem ji ljubezen iskreno vračal. Verjetno bi se bil odrekel svojemu eksperimentu, če ne bi proli koncu njene boleznine v Medicinskem glasniku prebral članke o narkoanalizi.

„Serum resnice“ je pravzaprav napačno ime. Zdravila, ki se uporabljajo za narkozo, ne sodijo med serume niti ne morejo bolnika prisiliti, da bi govoril „resnico“. Že prej so ugotovili, da more biti narkoanaliza zelo koristna pri zdravljenju psihiatričnih bolnikov. Leta 1953 so to metodo preizkusili na vseučilišču Yale, a zatem so v uradnem sporočilu naglasili: „Samo osebe, ki imajo zavestne ali nezavestne razloge, da kaj tajijo, bodo to priznale pod učinkom droge ali z uporabo psihoanalize.“

Dal sem ji raztopino tiopental sodija in sodijevega karbonata. Najprej sem jo uspal v stanje anestezije, a nato sem ji omogočil, da me je slišala n mi odgovarjala.

- Karolina, me slišiš?
- Da slišim te.

— Zelel bi, da mi iskreno odgovoriš na eno vprašanje. Ali si mi nezvesta, Karolina?

Njeno telo se je pričelo zvijati v krču, a bitje žile je bilo pospešeno. Ponovil sem vprašanje.

— Daaa, — je odgovorila.

— Kdo je ta človek, Karolina?

— Ne, ne... — je jecljala, se zvijala na postelji in se upirala delovanju droge.

Potrebno bi bilo z nedirektnimi vprašanji priti do odgovora.

— Kdaj si bila zadnjič z njim?

— Večerjala sva v Modri roži...

— Kam sta odšla zatem?

— Prosim te..., — se je upirala.

— Se bojiš povedati?

— Ne... Moj mož... Bil je v bolnišnici...

— Kam sta odšla zatem?

— V njegovo stanovanje!

— In kaj sta delala tam? — gorel sem od radovednosti in ljubosumnosti. — Koliko časa sta ostala tam?

Zopet se je borila proti vplivu droge. Moral bi bil prekiniti to mučenje, a nisem imel dovolj moči za to.

— Je on tvoj ljubimec, Karolina?

— Da! — je zakričala. Je!

Vzel sem iz torbice stekleničko s strihnikom in ji vbrizgal nekaj centimetrov struene tekočine v desno roko.

Ko sem se zavedel, je bila Karolina mrtva. Videl sem, kaj sem storil, in poklical policijo.

Točen rezultat tega narkoanalitičnega eksperimenta sem doumel šele nekaj dni potem, ko so me zaprli. Med razgovorom z odvetnikom sem uvidel, kako je „serum resnice“ prevaril oba.

Ko sem mu povedal, kaj se je bilo zgodilo in zakaj sem umoril svojo ženo, je pripomnil, da je restavracija Modra roža zaprta že več kot petnajst mesecev in da se Karolina tam nikakor ni mogla sestajati s svojim ljubimcem. V resnici sploh ni imela ljubimca. Sestanek, ki ga je opisala, je bil v tej restavraciji točno pred dvema letoma, a človek, ki jo je tam čakal, sem bil — JAZ. Med eksperimentom sem pozabil povedati, kdo jo sprašuje: njen prvi ali njen drugi mož.

RADIO PROGRAM

1. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.15, 17.00, 19.00, 22.00, 23.00, 24.00.

Dnevne oddaje (razen sobote, nedelje in praznikov): 6.00 Pozdrav — 6.40 Jutranja opažanja — 6.45 Vesele melodije — 7.10 Včeraj zvečer v svetu — 7.20 Jutranja telovadba — 8.45 Dobrodošli z novicami — 9.00 Za prijatelje glasbe — 10.05 Magazin ob desetih — 11.00 Roman v nadaljevu — 11.15 Opoldanski koncert — 13.00 Operni koncert — 13.45 Gospodarska poročila — 14.00 Slavni orkestri, slavni dirigenti — 15.00 Več uka, več znanja — 15.45 Koncertna ura — 16.30 Majhne dragocenosti — 17.10 Kulturna poročila — 17.30 Mladinska redakcija — 18.00 Večerni koncert — 18.55 Danes zvečer boste videli in slišali.

Sobota, 9. 8.: 6.05 Odkrito povedano — 6.12 Vesele melodije — 8.15 Jutranja glasba — 9.00 Smeh sodi k oljki — 13.00 Srečanje z Avstrijo: Gosposvetsko polje pri Celovcu — 13.30 Tehnični razgled — 13.45 Iz opernega sveta — 14.30 Literarna delavnica — 15.00 Salzburške slavnostne igre — 16.30 V žarišču — 17.10 Ex libris — 18.00 Domovina Avstrija — 20.00 Portret — 21.00 Salzburške slavnostne igre — 23.10 Mala nočna glasba.

Nedelja, 10. 8.: 6.05 Vesele melodije — 8.05 Teden dni svetovnih dogodkov — 9.10 Za prijatelje stare glasbe — 11.00 Salzburške slavnostne igre — 13.30 Stališče — 13.45 Operni koncert — 15.00 Ljubite klasično? — 16.30 Stekalniška evropskih rek — 17.05 Obzornik znanosti — 18.00 Veselo petje, veselo igranje — 19.10 Mojstri tričetrtinskega takta — 20.00 Salzburške slavnostne igre — 22.10 Zgubljeni sinovi Rusije — 22.50 Moderna pesem — 23.10 Glasba z Dunaja.

Ponedeljek, 11. 8.: 6.05 Odkrito povedano — 6.08 Preden odidete — 6.11 Vesele melodije — 13.45 Avstrijska pripovedka — 15.00 Strupi v naravi — 15.30 Žetev v Zahodni Afriki — 17.10 Mednarodna radijska univerza — 17.30 Mladinska redakcija — 19.30 Salzburške slavnostne igre: Cosi fan tutte — 22.30 Znanje časa — 23.10 Sodobna glasba.

Torek, 12. 8.: 6.05 Preden odidete — 6.12 Vesele melodije — 15.00 Ladjedelnštvo in plovba tekmo tisočletij — 17.10 Raziskovalci v gosteh — 19.30 Podobe spomina — 19.45 Pesmi in balade — 20.00 Spectrum Avstrije: Avstrijska kmečka hiša — 21.00 Prizor — 21.30 Klavirska glasba — 22.10 Filozofska antropologija — 23.20 Studijo nove glasbe.

Sreda, 13. 8.: 6.05 Agrarna politika — 6.10 Vesele melodije — 15.00 Rastline, ki se svetlikajo in razvijajo toploto — 15.30 Slikar in model — 17.10 Osnove spoznanja in morale — 17.30 Mladinska redakcija — 19.00 Salzburške slavnostne igre: "Fidelio" — 23.10 Sodobna klavirska glasba.

Četrtek, 14. 8.: 6.05 Preden odidete — 6.08 Oddaja delavske zbornice — 6.11 Vesele melodije — 15.00 Amerika leta 2000 — 17.10 Gesla — 17.30 Raziskovalno delo visokih šol — 19.30 Kulturno-politične perspektive — 20.00 Franz Schubert v Salzburgu — 20.45 Komorna glasba — 21.15 "Teden sodnega dne" — 22.10 Srečanje v pogovoru — 22.30 Kraljica instrumentov — 23.10 Avstrijska glasba 20. stoletja.

Petek, 15. 8.: 6.10 Vesele melodije — 8.05 Pripovedka — 9.10 Za prijatelje stare glasbe — 11.00 Salzburške slavnostne igre — 13.30 Operni koncert — 17.05 Misli o smehu — 17.20 Galantni plesi iz starega Dunaja — 19.30 Mojstri tričetrtinskega takta — 20.00 Salzburške slavnostne igre — 23.10 Dunajska pesem.

REGIONALNI PROGRAM

Poročila: 5.00, 5.50, 6.30, 7.45, 10.00, 12.45, 17.00, 19.00, 20.00, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen sobote, nedelje in praznikov): 5.00 Pozdrav — 5.40 Jutranja opažanja — 5.45 Kmetijska oddaja — 6.05 Jutranja telovadba — 8.05 Zveneč jutranji pozdrav — 9.00 Šolska oddaja — 11.30 Kmetijska oddaja — 11.45 Za avtomobiliste — 12.00 Opoldanski zvonovi — 13.05 Objave — 14.00 Za ženo — 14.15 Slovenska oddaja — 15.30 Otroška ura — 16.00 Koncert po željah — 18.15 Odmev časa — 18.45 Šport — 18.55 Lahko noč otrokom — 19.05 Pregled sporeda.

Sobota, 9. 8.: 5.05 Vesel začetek dneva — 5.45 Pisane jutranje melodije — 7.55 Naš hišni vrt — 8.20 Obzornik za ženo — 11.00 Naša lepa domovina — 13.45 Glasba po kosilu — 14.20 Kjer prepevajo, tam ostanemo — 15.30 Koncert želja — 18.00 Za delovno ženo — 18.40 Koroški profili — 19.40 Melodija in ritem — 20.10 "Prekucijaji bistroumnosti" — 21.00 Zveneča Avstrija — 22.25 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 10. 8.: 7.35 Pisani zvoki — 8.05 Kmetijska oddaja — 8.15 Srečanje z mladostjo — 9.00 Nedeljsko jutro brez skrbi — 10.30 Radijska pripovedka — 11.00 Dopoldanski koncert — 12.03 Za avtomobiliste — 13.10 Ogledalo Mestnega gledališča — 13.25 Glasbeni desert — 13.45 Iz domovine — 14.30 Koncert želja — 16.00 Otroška ura — 16.30 To je moj Dunaj — 17.05 Plesna glasba — 18.00 Majhen večerni koncert — 18.30 Koroški portret — 18.45 Pridite in zapojte — 19.00 Nedeljski šport — 19.30 Deželni razgled — 20.10 "Giuditta", glasbena komedija.

Ponedeljek, 11. 8.: 5.05 Pihalna godba za začetek dneva — 9.30 Ljudska glasba sveta — 11.00 Ljudska glasba alpskih dežel — 13.45 Glasba po kosilu — 13.55 Davčno pravo — 14.00 Izobražena žena pri dragih narodih — 15.15 Koroški knjižni kotiček — 16.00 Venček melodij — 17.10 Mixed pickles z glasbo — 19.15 Iz zgodovine koroškega turizma — 19.35 Melodija in ritem — 20.10 "Stranka poštenih", radijska igra — 21.30 Ljudska glasba sosedov.

Torek, 12. 8.: 5.05 Godba na pihala — 5.33 Ljudske viže — 9.30 Dopoldansko glasbeno pismo — 11.00 Godci, zaigrajte! — 13.45 Iz deželnega prosvetnega programa — 15.00 Komorna glasba — 17.10 Dobro razpoloženje — 18.00 Koroško visokošolsko pospeševanje — 19.15 Slišiš pesmico — 19.35 Melodija in ritem — 20.00 Salzburške slavnostne igre.

Sreda, 13. 8.: 5.05 Začetek dneva s pihalno godbo — 5.33 Ljudska glasba — 9.30 Iz Leharjevih operet — 11.00 Vesela pesem, vesela igra — 13.45 Glasba po kosilu — 14.00 Za ženo: Vse vonjave Orienta — 15.15 Koroški avtorji: Nora Urban — 15.30 Komorna glasba iz Slovenije, Furlanije-Julijske krajine in Koroške — 16.00 Venček melodij — 17.10 Zveneča promenada ob Bodenskem jezeru — 18.00 Kulturna prizma — 19.15 Obisk pri koroških pihalnih godbah — 19.35 Melodija in ritem — 20.10 750 let v službi prometa čez Arlberg — 21.00 Za prijatelje planin — 21.15 Nepoznano in redko v avstrijski ljudski glasbi.

Četrtek, 14. 8.: 5.05 Ljudske viže — 9.30 Lahka glasba — 11.00 Mladina igra — 13.45 Glasba po kosilu — 14.00 Gospodinja s problemi — 15.00 Ura pesmi — 16.00 Venček melodij — 17.10 V dunajski koncertni kavarni — 18.00 Oddaja zbornice kmetijskih delavcev — 19.15 Veselo in zabavno — 20.10 Kdor ljudstvu poklanja pesem — 21.00 Diletto musicale.

Petek, 15. 8.: 6.35 Ljudska glasba — 7.35 Začetek nedelje z glasbo — 8.15 Ljudske viže — 9.00 Onstran dobrega in bolniške blagajne — 9.20 Iz operet — 10.30 Radijska pripovedka — 11.00 Dopoldanski koncert — 12.03 Za avtomobiliste — 13.10 Glasbeni desert — 13.45 Iz domovine — 14.30 Koncert želja — 16.00 Otroška ura — 16.30 Dunajska glasba — 17.05 Plesna glasba — 18.00 Praznična godba na pihala — 19.00 Šport za praznik — 19.30 Komorna glasba — 20.10 "Tudi tvoj sosed se smeji" — 21.30 Zveneča Avstrija.

SLOVENSKE ODDAJE

Sobota, 9. 8.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca — 14.00 Koroška poje in igra.

Nedelja, 10. 8.: 7.00 Duhovni nagovor — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 11. 8.: 14.15 Informacije — Žena, družina, dom — 18.00 Za našo knjižno polico.

Torek, 12. 8.: 14.15 Informacije — Koroška kronika — Popevke — Športni mozaik.

Sreda, 13. 8.: 14.15 Informacije — Za gospodarstvo — Poper in sol.

Četrtek, 14. 8.: 14.15 Informacije — Kaj veseli bi ne bili.

Petek, 15. 8.: 7.00 Duhovni nagovor — Voščila.

RADIO LJUBJANA

Poročila: 4.30, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih): 5.30 Svetujemo vam — 6.00 Napotki za turiste — 6.50 Danes za vas — 7.00 Telesna vzgoja — 8.00 Pregled sporeda — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.00 Priveditve dneva in pregled sporeda — 13.10 Obvestila — 13.30 Priporočaja vam — 15.00 Komentarji — 16.00 Vsak dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.10 Obvestila — 19.15 Glasbene razglednice — 22.00 Pregled sporeda za naslednji dan — 23.05 Literarni nočturno.

Sobota, 9. 8.: 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Počitniško popotovanje — 9.20 Čez travnike zelene — 9.50 Naš avtopost — 12.10 Pri naših lpavcih — 12.40 Z domačimi ansambli in pevci — 14.05 Glasbene pravljice — 14.25 Polke in valčki z Dunaja — 15.40 Poje tenorist Janez Lipušček — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Koncert zbora poljske RTV — 18.15 "Top-pops 11" — 18.50 S knjižnega trga — 19.15 Ansambel "Štirje kovači" — 20.00 Sobotni večer — 20.30 Zabavna radijska igra — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

Nedelja, 10. 8.: 4.30 Dobro jutro — 5.30 Svetujemo vam — 6.50 Danes za vas — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.43 Glasba za mlade poslušalce — 9.05 Koncert iz naših krajev — 10.05 Še pomnite, tovariši — 10.30 Pesmi borbe in dela — 10.50 Voščila — 13.15 Zabavna glasba — 13.30 Z novimi ansambli domačih viž — 13.40 Nedeljska reportaža — 14.05 Vrtljak zabavnih melodij — 15.05 Popoldne ob zabavni glasbi — 15.30 Humoreska tedna — 16.05 Po domače — 17.05 Nedeljsko športno popoldne — 19.15 Jugotatovne glasbene razglednice — 20.00 Zabavno-glasbena oddaja — 22.15 Zaplešite z nami — 23.15 Godala v noči.

Ponedeljek, 11. 8.: 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.45 Iz mladinskega glasbenega arhiva — 12.10 Rodeo, plesne epizode — 12.40 Koncert pihalnih orkestrrov — 14.05 Lepe melodije — 14.35 Voščila — 15.40 Stare tržoške slovenske pesmi — 17.05 Iz opere "Faust" — 18.35 Iz arhiva lahke glasbe — 19.15 Ansambel Mihe Dovžana — 20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije — 21.15 Lahka orkestralna glasba — 22.15 Za ljubitelje jazza — 23.15 Z velikimi orkestri zabavne glasbe.

Torek, 12. 8.: 8.08 Opera matineja — 9.05 Počitniško popotovanje — 9.20 Morda vam bo všeč — 12.10 Orkester Slovenske filharmonije — 12.40 Slovenske narodne pesmi — 14.05 Iz albuma skladb za mladino — 14.20 Popoldanski koncert lahke glasbe — 15.40 Virtuozna glasba za soliste — 17.05 Simfonični orkester RTV Ljubljana — 18.15 V torek nasvidenje — 19.15 Ansambel Toneta Perka — 20.00 Radijska igra — 20.47 Lahka glasba — 21.00 Parada popevk — 22.15 Jugoslovska glasba — 23.15 Plesni in zabavni orkestri jugoslovskega radijskega postaja.

Sreda, 13. 8.: 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Zabavna glasba — 9.45 Počitniški pozdravi — 12.10 Iz opere "Ekvinokcij" — 12.40 Od vas do vas — 14.05 Koncert za odih — 14.35 Voščila — 15.40 Orkester dunajskih filharmonikov — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.15 Iz solistične glasbe — 18.45 Kulturni globus — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Koncert opernih melodij — 21.00 Mozaik zabavnih melodij — 22.15 S festivalov jazza — 23.15 Godala v ritmu.

Četrtek, 14. 8.: 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Počitniško popotovanje — 9.20 Iz zakladnice resne glasbe — 12.10 Emil Adamič: Tatarska suita, Simfonični orkester Slovenske filharmonije — 12.40 Z narodno pesmijo po Jugoslaviji — 14.05 Mladina poje — 14.20 Operatne melodije — 17.05 Simfonični koncert — 18.15 Turizem in glasba — 19.15 Poje Nino Robič — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Od Ibsena do Ionesca — 22.15 Iz jugoslovske simfonične literature — 23.05 Josip Stritar: Iz "Dunajskih sonetov" — 23.15 Z jugoslovskega pevci zabavne glasbe.

Petek, 15. 8.: 8.08 Opera matineja — 9.05 Pionirski tehnik — 9.35 Morda vam bo všeč — 12.10 V ljudskem tonu — 12.40 Čez polja in potoke — 14.05 Lahka glasba za razvedrilo — 14.35 Voščila — 15.20 Napotki za turiste — 15.40 Orkester dunajskih simfonikov — 17.05 Človek in zdravje — 17.15 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi — 18.50 Na mednarodnih križpojih —

19.15 Ansambel "Zadovoljni Kranjci" — 20.00 Koncert zbora "Moša Pijade" iz Zagreba — 20.30 Dobimo se ob istih urah — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Pesna glasba — 23.15 Razpoloženska glasba z velikimi orkestri.

TELEVIZIJA

AVSTRIJA

Sobota, 9. 8.: 16.00 Jazz v Evropi — 16.25 Za otroke — 16.30 Otroci gora — 17.40 Ceste v Avstraliji — 18.00 Tedenski obzornik — 18.25 Kultura aktualno — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Vico na Donavi — 21.45 športni žurnal — 22.15 Čas v sliki — 22.25 Tisoč oči doktorja Mabuseja, kriminalni film.

Nedelja, 10. 8.: 10.00 Evropsko prvenstvo kolesarjev — 12.00 Tekma za Veliko nagrado Avstrije — 14.00 šport — 15.35 Za mladino — 16.00 šport — 18.00 Ernst Waldbrunn bere Karla Maya — 18.30 Oknar — 19.00 Čas v sliki — 19.30 šport — 20.15 Lopo vedenje v vseh glasovnih legah — 21.15 Pogled naprej — 22.15 Čas v sliki.

Ponedeljek, 11. 8.: 18.00 Novosti iz kmetijstva — 18.25 Podoba Avstrije — 18.50 Hollywood in njegove zvezde — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Simon Templar — 21.00 športna panorama — 22.00 Čas v sliki — 22.10 Posebej za vas.

Torek, 12. 8.: 18.00 Smeh je dovoljen — 18.25 Kultura aktualno — 18.50 Iskalci zakladov — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Pasti strahov in demoni — 21.00 "Opica angela", komedija — 21.55 Čas v sliki.

Sreda, 13. 8.: 11.00 Kaleidoskop — 11.45 športna panorama — 17.00 Za otroke — 17.40 Mednarodni mladinski obzornik — 17.55 Mladina na jezeru — 18.25 Podoba Avstrije — 18.50 Ljubi stric Bill — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 "Kraljev najboljši mož", film — 21.35 Čas v sliki — 21.45 Nočni studio.

Četrtek, 14. 8.: 18.00 Spored prihodnjega tedna — 18.05 Majhne dragocenosti velikih mojstrov — 18.25 športni mozaik — 18.50 Inšpektor Leclair ugotavlja — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Vas brez moških — 21.55 Čas v sliki — 22.05 Polnočna zabava, film.

Petek, 15. 8.: 15.00 Svetovno prvenstvo kolesarjev — 16.30 Lisica ostane lisica, za otroke — 16.35 Za mladino — 18.25 Čaščenje Marije pri reformatorjih — 19.30 Čas v sliki — 20.00 šport — 20.15 Mesec nad reko — 21.45 Čas v sliki — 21.55 Sammy Davis.

JUGOSLAVIJA

Sobota, 9. 8.: 16.00 Jugoslovska atletska prvenstvo — 17.55 Novi ansambli, nove melodije — 18.25 Disneyev svet — 19.15 Sprehod skozi čas — 20.00 Dnevnik — 20.35 Zabavno-glasbena oddaja — 21.35 Rezervirano za smeh — 22.00 Inspektor Maigret, serijski film — 22.50 Kažipot — 23.10 Poročila.

Nedelja, 10. 8.: 9.00 Kmetijska oddaja — 9.30 Narodna glasba — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.50 Disneyev svet — 11.40 Kažipot — 16.00 Jugoslovska atletska prvenstvo — 19.15 Glasbeni film — 20.00 Dnevnik — 20.35 Ljubezen po starem — 21.35 športni pregled — 22.05 Dnevnik.

Ponedeljek, 11. 8.: 18.30 Skrivnosť Williama Staritza — 18.50 Človek ne jezi se — 19.20 Poljudno-znanstveni film — 20.00 Dnevnik — 20.35 Razvaline življenja — 21.40 Melodije Jadrana, Split 69 — 23.10 Poročila.

Torek, 12. 8.: 18.00 Grand Variete, oddaja za otroke — 18.20 Jazz festival v Ljubljani — 18.45 Po Sloveniji — 19.05 Po sledah napredka — 19.35 Vaše noge — 20.00 Dnevnik — 20.35 Melodije Jadrana, Split 69 — 22.05 Skoraj vsak večer ob dvajsetih — 22.30 Poročila.

Sreda, 13. 8.: 17.45 Oddaja za otroke — 18.30 Poljudno-znanstveni film, velika pustolovščina — 19.00 Pisani trak — 19.15 Jazz portret — 19.45 Prospekt — 20.00 Dnevnik — 20.35 Celovečerni film — Ob bienalu grenkega smeha — Poročila.

Četrtek, 14. 8.: 18.15 Pionirski dnevnik — 18.45 Padalci — 19.15 Noč na odprtem morju — 20.00 Dnevnik — 20.35 Lepa naša domovina — 21.15 Leonardo da Vinci, kulturni film — 22.00 Smart — 22.30 Poročila.

Petek, 15. 8.: 18.15 Mladinski pevski festival v Celju — 18.45 Risanka — 19.00 Po Sloveniji — 19.20 Svet na zaslonu — 20.00 Dnevnik — 20.35 Celovečerni film — Poletni Quiz — Poročila.

für
Menschen
unserer
Zeit...

OBIŠČITE NAŠO
KONSUM-
pohištveno razstavo
V HALI 2,

Iakoj poleg glavnega vhoda St. Ruprechter Straže
Po tem ko ste si mnogotere stvari ogledali,
Vas vabimo v našo

okrepčevalnico

hala 16-1

NA ŽARU PEČENE PIŠKE
VROČE KLOBASICE
(hrenovke, prekajene in pečence)
NAREZKI
GÖC-IZBRANA VINA
GÖC-DEZERTNA VINA
GÖC-ESPRESSO
PIVO V STEKLENICAH

KONSUM LJUDJE NAŠEGA ČASA
KUPUJEJO V KONZUMU